

GŁOS POLSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

Prenumerata miesięczn. w Łodzi mk. 5.000.000
 „ Kraju „ 6.500.000
 „ zagran. 12.000.000
 Odnoszenie do domu 250.000 mk. miesięcznie.
 „Głos Polski“ łącznie z „Kurjerem Wiecz.“
 wraz z odnoszeniem 8.300.000 mk. miesięczn.

Cena 250.000 mk.
 Redakcja i Administracja
 Łódź, Piotrkowska nr. 106.
 Telefony: Redakcji nr. 19-71.
 Administr. 199. Nocny - 799.

Ogłoszenia: I strona i w tekście 150.000 mk
 za wiersz Nekrologi 100.000 „
 milimetr. Nadesłane po tekście 100.000 „
 jednoszp. Zwyczajne 80.000 „
 Strona gazety dzieli się na 10 szpalt ogłoszeniowych. 25000
 Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 6.000.000 mk
 Ogłoszenia zamiejscowe obliczane o 50 procent
 „ za firm zagranicznych o 100 procent drożej „

Bieg okrężny „Głosu Polskiego“

dniu 25 maja odbędzie się punktualnie o godz. 12-iej w południe doroczny bieg okrężny „Głosu Polskiego“.

Termin 25 maja został przez nas ustanowiony w porozumieniu z Ł. O. Z. L. A., gdyż termin pierwszego dnia Zielonych Świątek jest przeznaczony na zawody eliminacyjne do olimpiady.

Zawodników, jakoteż i kluby sportowe, uprasza się o możliwie wczesne zgłaszanie swego udziału w biegu pod adresem redakcji, Piotrkowska 106.

Zgłoszenia zawodników będą przyjmowane dziś do godz. 7 wiecz.

UWAGA: Z powodu przebrukowywania ulicy Przejazd zmuszeni byliśmy uczynić drobną zmianę w szlaku biegu. Odbędzie się on mianowicie ulicami: Sienkiewicza, Nawrot, Kilińskiego, Prez. Narutowicza, Piotrkowska, Plac Wolności (dokoła) Piotrkowska, Ewangelicka.

CASINO

CASINO-CASINO

CASINO

Specjalnie dla tych, którzy nie mogli lub nie mieli czasu podziwiać dramatu w 2-ach serjach, osnutego na tle rozgłosnej powieści **Pierre Benoit** p. t.

ATLANTYDA

wznawiamy demonstrację tego wielkiego filmu, w którym rolę **ANTINEI** odegrała znakomicie

Stanisława Napiórkowska

!! Orkiestra kameralna ściśle zastosowana do obrazu !!

!! Orkiestra kameralna ściśle zastosowana do obrazu !!

Początek przedstawień o godz. 5 pp., w niedzielę, sobotę i święta o 3 pp.

Początek przedstawień o godz. 5 pp., w niedzielę, sobotę i święta o 3 pp.

Uwaga! Z przyczyn technicznych 2 serja obrazu „Skrzydlaty zwycięzca“ będzie demonstrowana za trzy tygodnie.

TRZECIA FAŁA.

Kto wypadki europejskie śledzi nie tylko w ich efektach osobno, ale w ich przyczynowym związku, ten już w grudniu r. z., stając wobec bilansu wyborów angielskich, wyczuć mógł zapowiedź nowej na kontynencie naszym o. y. Istotnie, objęcie steru rządów przez Mac Donalda w Anglii, będąc zdarzeniem doniosłym, jako fakt dokonany, było rzeczą jeszcze donioślejszą, jako symptomat polityczny, jako punkt wyjścia dla nowych nastawień w polityce międzynarodowej i w polityce wewnętrznej wszystkich krajów Europy.

Anglia, jako państwo, najmniej wstrząśnięte huraganem wojny, najmniej pod względem moralnym i ekonomicznym spustoszone, najszybciej zdołało — przez zwyciężczych — powojenną, wysuwając się dzięki temu na czoło tej nie-krwawej krucjaty, która dąży do odbudowania Europy poprzez odnowienie zdrowego rozumu w narodach i państwach.

Wybory we Francji stały się potwierdzeniem zapowiedzi angielskiej. Stały się nowym etapem na

drodze pochodu, rozpoczętego, przez Labour Party.

Dzieje Europy ruszyły z martwego punktu. Po fali rewolucyjnej, która przebiegła ponad gorącami jeszcze od krwi pobojuwiskami wojny; po fali reakcji, która zrodziła się z okrutnych ekscesów bolszewizmu, przychodzi dzisiaj fala trzecia, jako przezwyciężenie i opanowanie dwóch poprzednich. Ta trzecia fala jest falą równowagi, opamiętania, ładu nawrotu ku dążeniom, opartym na rzeczywiście pokojowi, na pracy i na poszanowaniu pracy.

Dziesięć lat niebawem dobiegnie kresu, odkąd Europa zamieniła się w pole nieusmierzonej walki. Nieusmierzonej mimo wszystkie traktaty pokoju. I oto, nareszcie, po tem dziesięcioleciu, zda się, dążymy niż wielki, gorzka wymowa doświadczeń po raz pierwszy wezwwała ludy do rozsądku. Reakcja plutokracji jęła ponosić klęskę po klęsce, gdy jednocześnie duch pokoju i wolności triumfuje na coraz szerszych obszarach, narzuca się najodporniejszym twierdzeniom.

Nie należy zapominać, że Francja i Anglia są to dziś dwa przo-

downicze narody Europy i że siła ich rządów sięgać będzie tam dalej i działać tem skuteczniej, im poza nimi stać będzie zwarta potęga ich ludów, skupiona w ich elementach najżywniejszych i najpostępowszych.

Zapędy i fermenty nacjonalizmu w pomniejszych ośrodkach Europy były tylko odbiciem wzorów paryskich, a właściwie produktem różnic i tarć, zachodzących między Paryżem a Londynem. Antagonizmem tych dwu mocarstw żywiły się i podsycaly niezdrowe ambicje domorosłych dyktatorów z prowincji europejskiej, którym laury Poincarego uderzały do głowy.

Szczere porozumienie i konsekwentna kooperacja Francji i Anglii automatycznie wygasi ogniska i zarzewia nacjonalizmu oraz imperjalizmu tam, gdzie był on refleksem zagranicznym. A przedewszystkiem solidarna, pokojowa i demokratyczna polityka Anglii i Francji nie pozostanie bez głębokiego wpływu na Niemcy i nurtujące w nich prądy.

Czyż Ludendorff, ze swymi porózkami orężnego odwetu, nie

jes; już dziś, nazajutrz po zwycięstwie lewicy francuskiej, pogrobowcem swoich własnych niedorzecznych marzeń?

Mógł on wczoraj jeszcze być groźnym widmem krwawej zawieruchy, dopóki miał partnera w tryumfującym szowinizmie Daudeców. Mógł być w obliczu Poincarego uchodzić za niebezpiecznego wroga. Dziś, w obliczu zjednoczonej, zgodnej demokracji świata robotniczego Francji i Anglii, będzie już tylko ostatniem uosobieniem klęski niemieckiej; będzie świadectwem klęski, która nie zrozumiała sama siebie.

Nacjonalizm niemiecki, okazawszy się po próbie wyborczej 4 maja słabszy, niż można było przypuszczać, pod naciskiem zwrotu, jaki zachodzi we Francji, zmuszony będzie sam wypierać się mandatów, które zdobył lub nabył wśród ogłupiałych tłumów; socjalizm, natomiast, niemieckiej podnieśli swe przygłuszone hasła i Niemiec wprędce odzyskać nadwątlonej przewagę.

Belgia, być może, nie zechce nawet czekać na rychłe wybory, ta-

kim strachem przejmując jej obóz konserwatywny i katolicki, — uprzedzając wynik głosowania — postaw na czele rządu socjalistę Vandervelde'a, jako nowe ogniwko w łańcuchu kooperacji demokratycznych gabinetów zachodu. Dojrzałe, wysoce kulturalne państwa Skandynawji poruszają się już obecnie w orbicie demokracji ludowej i robotniczej.

Europa, w osobie swych najpotężniejszych i najwyżej cywilizacyjnie stojących narodów, nowem oddycha powietrzem i na nowe wstępuje drogi.

Jakże ustosunkuje się wobec niej Polska? Jakże zajmie stanowisko jej polityka zagraniczna?

Napróżno z tem pytaniem zwracaliśmy się do właściwego ministra.

Pytanie takie, skierowane pod adresem p. Zamojskiego, miałoby akcent krwawej ironji, urągając jej się z niemocy człowieka, którego myśl nie sięgała kolana Poincare'go, gdyż sama padała przed nim na kolana.

J. Przemyski.

Dziś o godz. 8.30 w. w sali Filharmonji

Red. **Wacław Olszewski**

7 opowiadań humorystycznych:

Łódź robi plażę. — Niesamowita historia. — On i on. — Historia pajęczyny. — Cudotwórca z Kazimierza. — Nieco o adwokatach.

Pozostałe bilety w kasie Filharmonji.

GUSTAW ZMIGRYDER
WARSZAWA, CZYSTA 2.

M-me HENRIETTE
WARSZAWA, MAZOWIECKA 6.

Przybywają do Łodzi d. 26 maja z nowymi paryskimi modelami.

GRAND-HOTEL 104, 105, 106.

Dwa błędy prawno-polityczne na forum konwentu senjorów.

Poznańska mowa prezydenta. — Stracenie Engla.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) W dniu wczorajszym obradował w sejmie konwent senjorów.

Na posiedzenie przybył premier Władysław Grabski.

Na wstępie poseł Thugut zwrócił się do premiera z zapytaniem czy mowy prezydenta Rzplitej, zgodnie z konstytucją, są przed wygłoszeniem uzgadniane ze stanowiskiem rządu.

Premier Grabski odpowiedział, że dotychczas tego zwyczaju nie było, ale niedawno prezydent sam zwrócił się do rządu z propozycją, aby tekst jego przemówień przed wygłoszeniem był uzgadniany ze stanowiskiem rządu.

Dalsze obrady konwentu senjorów poświęcono sprawie interpelacji.

Sprawa ta powstała w związku z interpelacją w sprawie Engla. Mianowicie marszałek sejmu p. Rataj onegdaj odmówił przyjęcia interpelacji, złożonej przez klub komunistyczny i ukraiński w sprawie Engla. Motywował swoje odmówienie tem, że interpelacje te zawierały wyrażenia, obrażające instytucje rządową.

Przeciwko nadużyciom policji.

Sejmowa komisja administracyjna na dzisiejszym posiedzeniu omawiała sprawę wniosków posła Pułka. W sprawie wniosku posła Hołowacza, co do zabicia Herbaczewskiego, przyjęto rezolucję, wzywającą rząd do przeprowadze-

nia szczegółowego śledztwa i oddania winnych pod sąd.

Co do wniosku polskich stronnictw ludowych w sprawie nadużyć policyjnych w Dunilowiczach ziemi wileńskiej, przyjęto rezolucję posła Thuguta o wezwanie rządu do udzielenia wyjaśnień.

Czy w Polsce istnieje biały terror.

PARYŻ, 22 maja. (Pat) Poincare przyjął delegację rady administracyjnej związku robotników polskich we Francji, oraz przedstawicieli robotników białoruskich Delegacja wreczyła premierowi francuskiemu protest przeciw ogłoszonej niedawno w dziennikach radykalnych odezwie zatytułowanej: „Abeł do ludzkości”, a oskarżającej Polskę o rzekome stosowanie teroru wobec mniejszości narodowych. Przedstawiciele robotników polskich i białoruskich, oświadczyli, że fakty podane we wspomnianym aercle stanowią oskarżenie oszczerce i są wynikiem propagandy rosyjsko-niemieckiej, wrogiej istnieniu niepodległego państwa polskiego. — Poincare dziękując delegacji, przyrzekł wzięść oświadczenie to pod-

rozważę. Podobne protesty złożone zostały ambasadorom angielskiemu i amerykańskiemu.

Białoruski komitet narodowy w Wilnie wystosował do rządu francuskiego list, w którym oskarża rząd polski o ucisk białorusków.

Samodzielny buchalter - bilansista

z wieloletnią praktyką poszukuje pracy całodzienniej lub na kilka godzin. Oferty pod „Buchalter” proszę składać do Adm. „Głosu Polskiego”.

PANI WILSON DZIEKUJE.

WARSZAWA, 22 maja. (Pat) — Wdowa po zmarłym b. prezydencie Stanów Zjednoczonych Wilsonie przesłała za pośrednictwem poselstwa amerykańskiego w Warszawie podziękowanie minist. wyz. rel i ośw. publ. za wzruszający hołd oddany pamięci jej męża, przez urządzenie w dniu 3 marca b. r. we wszystkich szkołach w Polsce przemówień, poświęconych zmarłemu prezydentowi.

PORT W WESTERPLATTE

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.) Z powodu informacji Ag. wschodniej, że rząd polski przekazał 4 i pół miliona guldenów gdańskich na budowę portu w Westerplatte z pominięciem Banku Polskiego, dowiadujemy się, że centralna kasa państwa nie asygnowała takiej sumy, ani z budżetu min. przemysłu i handlu, ani z budżetu min. spraw wojskowych. Istnieje jedynie uchwała w ministerstwie, aby wwasgnować na ten cel 3 milj. guldenów, ale wcale nie, aby je zdeponować w bankach gdańskich.

ECHA DEMONSTRACJI PIERWSZOMAJOWEJ.

Wyjaśnienie ministerstwa skarbu.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.) — Wobec złożenia przez związek ludowo-narodowy interpelacji o udziale urzędnika ministerstwa skarbu, p. Tadeusza Sturm de Strem, w demonstracji w dniu 1 maja, min. skarbu wyjaśnia, że p. Sturm de Strem udziału w demonstracji nie brał, a został zatrzymany przez policję na ul. Marszałkowskiej już po zaściśnięciu i że zwolniono go w komisariacie nawet bez spisania protokołu.

PATRYJOTYCZNY CZYN REJENTA PASZKOWSKIEGO.

WARSZAWA, 22 maja. (Pat) — Wczoraj przybył do p. Wacława Paszkowskiego, notariusza w Warszawie, radca prezydium rady ministrów, p. A. Pawlikiewicz i wreczył mu list p. prezesa rady ministrów Grabskiego, następującej treści:

„Prezes prokuratury generalnej zawiadomił mnie pismem z dnia 7-go maja b. r., że Szanowny Pan rzekł się należącemu mu się wynagrodzenia w wysokości przeszło 90.000 złotych za sporządzenie aktu notarialnego kaucji, zabezpieczającej zagraniczną 7-mio-procentową pożyczkę włoską w sumie 400 milionów lirów na nieruchomościach monopolu tytoniowego.

Wzruszony do głębi tak wysoce obywatelskim czynem Pańskim łączącym się wyjątkowym aktem ofiarności na rzecz skarbu państwa, pośpieszam wyrazić Sz. Panu w swoim własnym imieniu, oraz całego rządu serdeczne podziękowanie

Równocześnie pragnę oznajmić Panu, że Jego czyn obywatelski podałem do wiadomości wszystkim pp. ministrom i prezesom urzędów”.

ZNIŻKA TARYFOWA DLA WĘGLA POLSKIEGO.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.) Dowiaduje się, że wreszcie po długim oporze, dyrekcja kolei czesko-słowackich zgodziła się na wprowadzenie narazie tylko w miesiącach letnich, niżki taryfy kolejowej dla węgla polskiego. Jak wiadomo, taryfy czeskie stały na przeszkodzie wwozowi węgla polskiego do Austrii i Jugosławii.

WYBORY DO GMINY ŻYDOWSKIEJ W KRAKOWIE.

(a) Z Krakowa donoszą, że w wyborach do kurii I zwyciężyła lista bloku asymilatorsko-ortodoksyjnego z dr-em Rafałem Landauem na czele. Prasa polska w Krakowie wita w tem zwycięstwie początek unormowania się stosunków polsko-żydowskich.

Punkt ciężkości walki wyborczej leży jednak w wyborach do kurii drugiej i trzeciej, które odbędą się w niedzielę, dnia 25 maja.

Pan wójt zwołał gromadę.

Przeciw Zamoyskiemu. — Podatki nie smakują pasko-piastom.

WARSZAWA. (Tel. od nasz. koresp.) W dniu wczorajszym obradowało plenum klubu „Piasta”. Narady były poufne, ale, jak słychać w kuluarach, dotyczyły stanowiska klubu „Piasta” względem min. spr. zagr. p. Zamoyskiego i ustawy o przedłużeniu pełnomocnictw skarbowych rządu. Co się

tyczy ministra Zamoyskiego, to klub „Piasta” wypowiedział się za niezyciową neutralnością względem tego ministra.

W sprawie przedłużenia pełnomocnictw „Piast” nastawać będzie, aby podatki zostały wyłączone z pełnomocnictw rządu.

Zboże polskie wędruje z Kraju.

„Świetny” sukces zw. lud. narodowego.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie eksport zboża ma być dozwolony w ilości nieograniczonej. Dotyczyć to ma także i przetworów zbożowych.

Byłoby to w zgodzie z żada-

niami klubu zw. lud. nar., złożonymi wczoraj na wspólnym posiedzeniu komisji przemysłowo-handlowej i drożyznianej.

Oczywiście jest to świetny sposób wzmocnienia drożyzny.

Robotnik górnośląski ciężko walczy o byt.

KRAKÓW, 22 maja. — Z Katowic donoszą, że wiekła sensacje budzi tam wiadomość że najwęższe hutę żelazną na G. Śląsku, jak Huta Królewska, Laury i Bismarcka mają być zamknięte. — Właścicielami tych hut, jak wiadomo, są Bosei i Deiman z Wiednia, którzy potracili obrzydnie majątki na spekulacji frankiem francuskim i obecnie nie mają funduszy na prowadzenie przedsiębiorstw. Huty te zatrudniają 15 tysięcy robotników. — Robotnicy

wysłali delegację do komisarza demobilizacyjnego p. Tarnowskiego, czv powyzsza pogloska jest prawdziwa, komisarz potwierdzil te wiadomosc i zaproponowal robotnikom, aby wylonili komisie z fachowcow, ktoraby zbadala istotny stan rzeczy we wszystkich kopalniach i hutach na G. Slasku.

Bosei i Deiman bawia w Warszawie i konferuja z rzaadem, aby zdobyc fundusze na dalsze prowadzenie fabryk.

Wobec napadów litewskich.

WILNO, 22 maja. (Pat) — W związku z wiadomościami, które ukazały się w niektórych organach prasy o napadzie bandy litewskiej na miasteczko Krywice, po wiatu wileńskiego, położone o 30 kilometrów od granicy sowieckiej stwierdzić należy, iż wiadomości urzędowe podają następujące szczegóły:

Banda składała się z 40 ludzi, którzy pojedynczo przechodzili granicę sowiecką i dopiero koło Krywic zorganizowali się, napadając w dniu 18 na miasteczko. Po dokonaniu napadu i po zabiciu znajdujących się w Krywicach koni, banda uszła w stronę granicy sowieckiej, przechodząc ją koło słupa nr. 423.

Posterunek policyjny w miasteczku stawiał opór, w wyniku którego zabity został jeden posterunkowy, a miejscowy ks. proboszcz Wesolowski ciężko pobity. Na granicy stawił również opór patrol policyjny, z którego zabity został jeden posterunkowy, a drugi ciężko ranny. Dodać należy, że banda zorganizowana została na terytorium sowieckim.

Po otrzymaniu wiadomości o napadzie udał się na miejsce wypadku delegat rządu p. Walery Roman w towarzystwie wyższych urzędników administracji policji i dokonał inspekcji na granicy. Bawi również w okręgu wileńskim w celach inspekcyjnych komendant główny policji państwowej Marian Borzecki.

Dnia 21 maja odbył się w obecności delegata rządu p. Walerego Romana i komendanta głównego policji państwowej Borzeckiego pogrzeb zabitego policjanta.

PARYŻ, 22 maja. (Pat) Dzisiaj zbiera się na posiedzenie konferencja ambasadorów. W związku z tem „Matin” pisze:

Wobec podniecenia, jakie wkradzie Litwa, oraz wobec niezłomnej woli Polski nakazania poszanowania dla uchwały list narodów z dnia 3 lutego 1923 r., przyznającej Wilno Polsce,

można się obawiać godnych pożałowania wydarzeń, które mogą poważnie zakłócić spokój tych obszarów. Konferencja ambasadorów, pisze dalej „Matin”, uzna niezawodnie szybka interwencja dyplomatyczna sprzymierzonych za konieczną.

PARYŻ, 22 maja. (Pat) Konferencja ambasadorów zajmowała się dziś na swem posiedzeniu ostatecznymi wydarzeniami, jakie miały miejsce na pogranczu polsko-litewskim.

PARYŻ, 22 maja. (Pat) Konferencja ambasadorów, która zainicjowała się sprawą pogranicznych konfliktów między Polską i Litwą nie powzięła żadnej definitywnej decyzji w tej sprawie. Odnosna decyzja zapadnie w ciągu kilku dni.

Sprawy wojskowe.

Angielskie sukno i wiedeńskie siodła. — Wolno wyjeżdżać zagranicę.

Przedmiotem obrad dzisiejszego posiedzenia sejmowej komisji wojskowej były zapytania. Obecny na posiedzeniu przedstawiciel ministerstwa spraw wojskowych płk. Petrażycki, udzielał wyjaśnień na wstępie oo do zapytań, zgłoszonych na poprzednim posiedzeniu komisji. Miedzy innymi oświadczył: — co do zamówień sukna w Anglii, że istotnie zamówionych zostało 900 tysięcy metrów sukna w zeszłym roku, gdyż przemysł krajowy zamówienia tego w odpowiednim czasie wykonać nie mógł i że sukno to jest tańsze, niż krajowe, i że dotyczy to również zamówień siodel w Wiedniu, których cena jest 3 razy niższa, niż w kraju.

W dalszym ciągu poseł Piemą-

żek zapytywał w sprawie przetrzymywania rocznika 1901 roku i w sprawie utrudnień stawianych przy wyjeździe zagranicę młodzieży w wieku poborowym.

Na powyższe płk. Petrażycki powiedział, że jeśli zachodzą wypadki przetrzymywania, to są one wynikiem nieporozumienia. Co zaś do wyjazdu oświadczył, że wojskowość nie stawia przeszkód w wyjeździe, o ile podania są należycie umotywowane.

Ponadto posłowie Potoczek i Cieplak zapytywali w sprawie urlopów rolnych, na co płk. Petrażycki odpowiedział, że w bieżącym roku, z powodu szczyptego kontyngentu, urlopy takie nie są przewidywane.

Nadzieje Europy w porozumieniu demokracji.

Herriot w drodze na Quai d'Orsay.

Herriot o swej misji.

PARYŻ, 22 maja. (Pat). Prasa lewicowa podkreśla, że Herriot i Painlevé podczas wczorajszej konferencji w pałacu Elizejskim nie przyjęli na siebie żadnych zobowiązań, mogących ograniczyć swobodę działania obu zwyciężonych stron.

które wobec tego we wszystkich sprawach politycznych decydować będą z całkowitą niezależnością. Herriot oświadczył dziennikarzom, że pragnąłby skonsolidować blok lewicy i jako szef rządu oprzeć się na tym bloku

i to nawet w tym wypadku, gdyby socjaliści nie weszli w skład rządu. Herriot zakomunikuje stronnictwu socjalistycznemu swój program, by mogło ono z całą swobodą powziąć uchwałę co do porzucenia gabinetu Herriota.

Ostrzeżenie pod adresem Niemiec.

BERLIN, 22 maja. (Pat). „Vorwärts“ nadał wywiad z Herriotem, który powiedział co następuje:

Rozwiązanie kwestii odszkodowa-

nia może i musi nastąpić na podstawie sprawozdania rzeczoznawców. Republika niemiecka może mieć pewność, że jestem człowiekiem, z którym dyskusja będzie dość łatwa. Od strony przeciwnej żądam tylko jednego: dobrej woli. Wobec stronnictw republikańskich Niemiec stoje bez urzędzeń. Natomiast nie jestem wojny od urzędzeń wobec nielajnej i podstępnej taktyki nacjonalistów. Jeżeli otrzymam urząd premiera, republikański rząd niemiecki będzie mógł wrócić się do mnie z pełnym zaufaniem i przedstawić mi swe życzenia, a okaże dobrą wolę. Pragnę, aby narody osłabnely spokojnie. Byłoby największym szczęściem mego życia, gdyby mi się udało ten cel osiągnąć. Osiągnięcie tego celu utrudniała sztucznie nacjonalistów. Widzi pan, mówię dalej Herriot do współpracownika „Vorwärts“, z jakim fanatyzmem i nienawiścią i jakim środkami już teraz jestem „walczywny. Akcja przeciw frankowi, iaka się zaznaczała w ostatnich dniach nie była dziełem przwoadku. Największa jednak troska budi we mnie od czasu wyboru do Reichstagu zagadnienie, jaki rząd niemiecki będzie miał przed sobą. Od tego zależy wiele. Jednak wielkie dzie-

ło musi się udać. Jeżeli demokracje obu państw będą się wzajemnie skutecznie podierać.

O udział socjalistów w rządzie.

PARYŻ, 22 maja. (Pat). — Na wczorajszym posiedzeniu komitetu wykonawczego partii radykalnej, jak donosi „Petit Parisien“, zapytano Herriota, czy do gabinetu, który tworzy Herriot wejdzie też socjaliści. Na to Herriot odparł, że odpowiedzi udzieli sam socjaliści na kongresie partii, który ma się odbyć w najbliższym czasie.

Jeżeli socjaliści, mówią Herriot, zechcą wziąć udział w rządzie, wówczas zostaną dla nich zarezerwowane należne im trzy mandaty.

Pod koniec zawiadomił Herriot, że Poincaré zaprosił go na piątek przed południem na konferencję w sprawie sytuacji politycznej.

Painlevé o okupacji Rury.

LONDYN, 22 maja. (Pat). Korespondent paryski „Westminster Gazette“ otrzymał wywiad od

Painlevégo. Painlevé oświadczył, że wobec zgody na orzeczenie rzeczoznawców — kwestia militarnego okupacji Rury jest sprawą drugorzędna. Gospodarcza okupacja zostanie wstrzymana, ale dopiero gdy Niemcy wypełnią warunki raportu rzeczoznawców. Należy przygotować opinie francuska — mówił dalej Painlevé — że położenie w Rurze ulega zmianie.

PARYŻ, 22 maja. (Tel. wł.) Painlevé oświadczył przedstawicielom niemieckiej prasy socjaldemokratycznej, iż nowy rząd Francji ożywiony jest chęcią porozumienia się z demokracją niemiecką i zgodnego rozstrzygnięcia sprawy odszkodowań.

Painlevé potwierdził treść swej rozmowy z korespondentem „Gloriale d'Italia“, któremu zakomunikował, iż ob staje za natychmiastowym uchyleniem sankcji ekonomicznych nad Rurą, a w najbliższej przyszłości za wycofaniem z zagłębia żalg okupacyjnych.

KOLONIA, 22 maja. (Pat). — „Koelnische Ztg.“ donosi, że w

niedługim czasie załad zasadnicze zmiany w polityce francuskiej na terenach okupowanych. Większość urzędników Pałacu Elizejskiego wróci na swoje stanowiska. Wojskowi funkcjonariusze armii okupacyjnej zostaną zastąpieni cywilnymi.

Mac Donald czeka na Herriota.

LONDYN, 22 maja. (Pat) Mac Donald przyjął życzliwie wiadomość o naradzie iaka odbyła się w pałacu Elizejskim między Poincaré a Herriotem. Premier angielski zwróci się prawdopodobnie natychmiast po utworzeniu się nowego gabinetu francuskiego do francuskiego prezesa rady ministrów z zaproszeniem do przybycia do Chequers.

Francja oszczędza.

PARYŻ, 22 maja. (PAT). — Rada ministrów przyjęła propozycje dotycząca oszczędności kredytowych na 1924 rok, które wynoszą obecnie 400 milionów franków

Kto będzie rządził w Niemczech?

Nieustępliwi nacjonalisci.

BERLIN, 22 maja. (Pat). Rokowania pomiędzy niemieckimi narodowcami a stronnictwami środka co do ewentualnego wspólnego utworzenia rządu można uważać za rozbite. W rezultacie narad nie mleocy narodowcy oświadczyli, że swa w tym względzie inicjatywę cofają. Podczas rokowań partie środka pragnęły przede wszystkim uzgodnić z narodowcami ewentualnie wspólny program, natomiast niemieccy narodowcy zażądali, aby przede wszystkim została rozstrzygnięta sprawa ustąpienia kanclerza Marksa i obalenia kanclerstwa przez admirała von Tirpitz.

Kandydatura Tirpitz.

BERLIN, 22 maja. — Wczorajsza konferencja nacjonalistów z przedstawicielami innych ugrupowań obywatelskich nie dała za-

dnnych wyników. W planie nacjonalistów leżało, aby najsamprzód przekształcić rząd, a później dopiero ujawnić wytyczne swojej polityki zagranicznej i wewnętrznej. Stronnictwa obywatelskie nie zgodziły się na te taktyki, gdyż głównym zadaniem nacjonalistów w zakresie polityki zagranicznej jest odrzucenie orzeczenia rzeczoznawców.

Stronnictwa obywatelskie zostały również rozdrażnione projektem nacjonalistów, aby wciągnąć do rokowań „Deutsch-voelkische“ i ofiarować im kilka tek w nowym rządzie. Opór nacjonalistów w tym kierunku może doprowadzić do rozbitcia rokowań, a wtedy pozostałaby u steru obecna koalicja. Nacjonalisci wysuwają na kandydata na kanclerza admirała von Tirpitz, a na premiera pruskiego przywódcę Herbst.

„Germanja“ przy nadziei

BERLIN, 22 maja. (Pat). Jak donoszą pisma nacjonalistyczne natychmiast po rozbitciu się rokowań ze stronnictwami środka, roz-

poczęto następnie pertraktacje z hitlerowcami. Jednakże organ centrum „Germanja“ oznajmia, że pertraktacje stronnictw środka z nacjonalistami jeszcze dziś będą wznowione. „Vossische Zeitung“ wyraża opinie, że ponieważ w czasie pertraktacji z nacjonalistami kwestie polityki zagranicznej i odszkodowań nie zostały jeszcze nawet poruszone, wobec tego partje środka muszą obecnie wystąpić z konkretnym w tej dziedzinie programem i dowiedzieć się ostatecznie, iakie stanowisko względem tego programu zajmą inne stronnictwa.

Lord Abernon ostrzega.

PARYŻ, 22 maja. (Pat — „Matin“ donosi z Berlina: W kołach politycznych słychać, że ambasador angielski w Berlinie lord Abernon poczynił pewne kroki w przewidywaniu, aby im zwrócić uwagę, że powierzenie steru rządu admirałowi Tirpitzowi wywołałoby w Anglii i Stanach Zjednoczonych złe wrażenie.

Rozruchy w zagłębiu Rury.

BERLIN, 22 maja. (Pat). Jak donoszą z zagłębia Rury położenie strajkowe jest w najwyższym stopniu krytyczne. W Gelsenkirchen i Reklingshausen miały miejsce poważne starcia pomiędzy strajkującymi a policja, ponieważ strajkujący usiłowali przeszkodzić w wykonywaniu najpilniejszych robót w kopalniach. Wskutek niepokojów okupacyjne władze belgijskie powysłały do miejsc najbardziej zagrożonych oddziały zbrojne dla udzielenia obrony pracującym robotnikom — W Mühlheim władze okupacyjne zakomunikowały przedstawicielom związków zawodowych, że zdecydowane są energicznie interweniować w razie czynienia dalszych przeszkód w zaopatrzeniu miast w wodę, gaz i elektryczność.

BERLIN, 22 maja. (Tel. wł.) — Liczba bezrobotnych w zagłębiu Rury dosięgła już 1 miliona. — Dotychczasowa interwencja rządu nie odniosła skutku. Wrzenie

śród górników rodzi obawy o utrzymywanie spokoju.

Nowe próby porozumienia.

BERLIN, 22 maja. (Pat) Partje umiarkowane wraz z bawarską partją ludową wystosowały do nacjonalistów zaproszenie na wspólną konferencję, w celu omówienia programu planu, który pozwoliłby na utworzenie rządu, opartego na większości parlamentarnej. „Berliner Tageblatt“ dowiaduje się, że nacjonalisci zaproszenie to przyjęli.

KAHR CHCE SIĘ ZABEZPIECZYĆ.

BERLIN, 22 maja. (PAT). — Według wiadomości z Monachium, Kahr w liście do gabinetu bawarskiego oświadczył, że tylko pod tym warunkiem zgodził się ustąpić ze stanowiska przez niego zamowanego, jeżeli będzie otrzymany do 65 roku życia pełne poborcy, gdyż 7 tysięcy marek rocznie nie wystarcza mu.

Czy świat znajdzie drogę do Rosji?

ZNAMienne OŚWIADCZENIE KRESTIŃSKIEGO.

MOSKWA, 22 maja. — Krestin-ski, ambasador sowiecki w Niemczech, doreczył osobiście trzeciej międzynarodowce w Moskwie ultimatum, w którym oświadcza, że zrezygnuje ze swego stanowiska, o ile trzecia międzynarodowka będzie nadal prowadziła propagandę bolszewicka za pośrednictwem rosyjskiej ambasady, konsulatów, lub misji handlowych w Niemczech. W wyniku tej dyskusji oświadczył Krestin-ski, że byłoby lepiej, aby rosyjskie przedstawicielstwa zagranicą zajmowały się sprawami dyplomatycznymi, a nie propagandą i że Niemcy słusznie się domagają oczyszczenia misji od partyjnej roboty.

PRZERWA W ROKOWANIACH ANGLJO-SOWIECKICH.

LONDYN, 22 maja. (Tel. własn.) Dwaj wybitni członkowie delegacji sowieckiej pp. Tomskij i Preobrazenski opuścili Londyn i przybywają do Moskwy na rozpoczynający się 23 b. m. zjazd partji komunistycznej.

W rokowaniach angielsko-sowieckich w Londynie, zajdzie wobec tego obecnie przerwa.

O POŻYCZKĘ DLA SOWIETÓW W ANGLIJI.

LONDYN, 22 maja. (Pat.) Podobno pewne grupy finansowe gotowe są poprzeć sprawę pożyczki rosyjskiej na rynku londyńskim, jeśli na konferencji angielsko-rosyjskiej osiągnięte zostanie zadowalający kompromis w sprawie długów rosyjskich.

BUNT W ARMIJ SOWIECKIEJ.

RYGA, 22 maja. (Tel. wł.) Donoszą tu z Moskwy, iż w pobliżu Czyty, nad Bajkałem, zbuntował się pułk piechoty. Pułk miał wymaszerować w kierunku Amurska gdzie zrewoltowani kolejarze ogłosiłi nowy rząd. Żołnierze odmówili posłuszeństwa, wymordowali komisarzy cywilnych i uciekli z bronią do lasów okolicznych.

KOMUNISCI WŁOSCY PRZECI W MOSKWI.

RYM, 22 maja. (Pat). „Avanti“ donosi, że zarząd partji maksymalistycznej odrzucił wnioski Lezajnego w sprawie udziału w kongresie międzynarodowym partji w Moskwie.

ZWYCIESTWO DEMOKRATÓW W BULGARII.

SOFJA, 22 maja. (PAT). — W wyborach do rad gminnych zjednoczeni demokr. zyskali 313.714 głosów, partia rolno ugrupowana łącznie z komunistami 107.861, inne zaś ugrupowania 80.748 głosów.

ODMŁODZONY GABINET PASICZA.

BIAŁOGÓRÓD, 22 maja. (PAT). Dzięki po południu nowy gabinet Pasicza złożył królowi przysięgę. Wszyscy ministrowie poprzednie go gabinetu Pasicza, który składał się z 13 radykalów i 4 niezawisłych demokratów, zatrzymali swe teki.

KAPITAŁY OBCE W KŁAJPEDZIE.

KŁAJPEDA, 22 maja. (PAT). — Przybyli tutaj francuscy inżynierowie Henri i Graisbar, którzy omawiali z komisarzem litewskim w Kłajpedzie sprawę wybudowania w tym porcie śpiżniarza oraz zaprowadzenia komunikacji okretowej zapomocą kilku statków pod flagą litewska.

Szwajcarski inżynier Rider zamierza otworzyć w Kłajpedzie fabrykę produktów mlecznych. W tym celu powstało towarzystwo akcyjne.

Ikarowe skrzydła Anglii.

LONDYN, 22 maja. (PAT). — Wczoraj w izbie lordów omawiano kwestie programu floty napowietrznej państwa. W kwestii tej minister lotnictwa Thomson wyowiedział się za przyjęciem lżejszego typu statków powietrznych Thomson wyiaśnił izbie powody, dla których rząd zaniechał planu Bornea i wysunął własny program. Minister przyznał, że premier powziął już w tym względzie decyzje w ubiegłym tygodniu. Następnie min. wyjaśnił izbie tę część programu dla lotnictwa, która traktuje o ulepszeniu technicznym i wymalazkach. Gdyby — mówił minister — udało się rzadowi angielskiemu przeprowadzić program komunikacji powietrznej między Anglią a jej posiadłościami i Anglią a zagranicą wogóle, to

wówczas europejski kontyngent angielski stałby się w Europie największym portem powietrznym świata tak, iak to ma miejsce w stosunkach morskich. Ponadto rozbudowa floty powietrznej wpłynie w znacznym stopniu na złagodzenie bezrobocia. Stosownie do przewidywanego programu w ciągu trzech lat zostaną zbudowane dwa aerostaty, jeden dla celów handlowych, drugi dla marynarki. W ciągu 10-ciu lat od chwili obecnej minister ma nadzieję, że do konkursu w budowie statków powietrznych stanie co najmniej 10 przedsiębiorstw ubiegających się o zamówienia rządowe i że tym sposobem akcja budowy przeobrazi się w przetrwał, będący na usługach komunikacji z imperium.

Trzęsienie ziemi w Azji mniejszej.

O trzęsieniu ziemi, które w tygodniu ubiegłym nawiedziło Azję Mniejszą, dzienniki tureckie przynoszą następujące szczegóły: — Trzęsienie ziemi rozpoczęło się o godz. 4,20 rano i trwało z przerwami od godziny 8-mej do 5-tej popołudniu. Linja kolejowa Erzerum-Zarikalax uległa w kilku miejscach zni-

szczeniu, zdaje się jednak, że spuszczenia, spowodowane trzęsieniem ziemi, są większe w Anatolii, aniżeli w Annemji. Połączenia telefoniczne i telegraficzne z Konstantynopolem zostały przerwane. Liczba ofiar, które straciły życie w tej katastrofie, wynosi: podobno 50.000 osób.

FELJETON NIEFELJETONOWY.

Szczepienie Komunizmu.

To jest gorsze, niż zbrodnia;
to jest... błąd.

Napoleon I.

Stracenie 19-letniego Engiela wyrokiem przwileczonego do sprawy za wlos polityczny sadu doraznego z powodu zabojstwa psona-urzednika państwowego recte tainego szniedza za błogostawienstwem surowosci ministerialnej stanowi bolesny skandal naszej chwili dzieiowej. grozacy nieobliczalnymi konsekwencjami naszej mlodej państwowosci, skandal tem iaskrawszv, że jeszcze niedawno stokroć groźniejszy przeciwnicy porzadku, odpowiadzialniejsi bez porównania bardziej ze wzgledu na wiek starszy i wojskowe stanowisko, ohydniejsi, bo igrający bombami z anarchiczna obciotnošcia na skutki etyczne, bardziej zbrodniczy, bo winni śmierci szlachetnego uczonego, uzywalski utaskawienie.

Po raz wtóry wvpada mi pišać o srogin błedzie naszej państwowosci, lekceważacej w imie rzekomych interesów państwowych wskazania genialnych mysliecieli, przeszło wiek cały prowadzacych szlachetna walke przeciwko karze śmierci zvlaszczta na gruncie przestepstw politycznych. Jestem dumny ze swego publicystycznego votum *separatum*, za które naraziłem sie na kamienie z obu stron — roznamietnionej lewicy, zapominajacej o swoim hasle etycznym, nakazujacej walke z najbardziej unicestwiajacem wolność obywatelska prawem rzadowem: karzy śmierci i roznamietnionej prawicy, potrzebujacej gwałtem mezczenika dla rekompensaty praktycznej za śmierec czcigodnego Narutowicza — w sprawie Eligjusza Niewiadomskiego. W broszurze mojej, która zachowa i oeni, jak nalezy, pamieć historii, domagajac sie łaski dla najsłabszego z oblażonej, szaleńczego od Caseria i Lucchesiniego, przewidziałem dokladnie gloryfikacje zbrodni, która zabójcy przewyżnia stworzyła na cmentarzu piramid z wiekow, godne zycyjskiego Faraona. Żółtodziuby faszizm zyskał z tej karzy śmierci krew odzyszcza i prób „mecenatnika” ieszcze w przwstoskiej roznie sie nieraz swój plodny powiew trupi wbrew tym, co sadzili, że tym sposobem najlepiej likwidula niebezpieczeństwo. Wszytko, co etyka, prawo, nauka, doświadczenia historyczne, a nawet poezja narodowa, reprezentowana przez Slowackiego, idealizatora skazańca Zborowskiego, mówi przeciw karze śmierci, zebrałem w broszurze mojej dla... gluchego czasu i tu oczywiście tego powtarzać nie bede.

Natomiast podkreślam z całym naciskiem, że egzekucja nad Engielem jest najlepsza metoda szczenia u nas komunizmu. Nie tak nie spaia przeciwników danego układu politycznego, czy socialnego, jak krew „własnego mecenatnika”.

Nasza reakcywna prasa do wspólni z ciasnym pedantyzmem prawniczo-sadowym nie zdaje sobie wozle sprawy z tego, czym jest w obecnej chwili dzieiowej nastroj ideowo-komunistyczny.

Otóż przetrzynw oczy i zapamietajmy sobie raz na zawsze, że — mniemam — to, slusznie czy nieslusznie z punktu widzenia dalekowidzwa ekonomicznego, dogmatycznie z pozorami prawdy naukowej, czy krytycznie-dowodowo — obecny „porzadek” burzazwino-kapitalistyczny, rozwierajacy okrutne przeszcacie pomiedzy pycha łatwego bogactwa, przwileciem próżniaczego pieniazda z jednej strony, a nizinami ncdzvy, cieżkiej pracy bez utra, niedoli wzywkiwanwej — z drugiej — oznal straszliwej kompromitacji w umyslech ohrwymich mas wvstenniawch moca głosowania powszechnego na widowni politycznej, przeciw czemu bezradna jest nairozszadniejsza teoria gabinetowych uczonych, z czem godzi sie zarazem oburzona na niesprawiedliwosci społeczne mvsli artystów-moralistów. Te masy sa

zupelnie gluche na wszelkie przeciwdowodv, chęćby czernane z najlaskrawszych świadcstw ustroju bolszewickiego, wrózacego wszystkim krach okrutny, bo to, co jest zdala, nie przekonywa krótkowzrocznych, bo nienawisć nejzy dla bogactwa przeważa zalozenia ostrozności socialnej, bo wvreszcie nikomu niepodobna odobrać wiary, że na naistrasliwjszej burzy zaświeci słońce dobrobytu i mądrosć i że ta niezbędna jest dla oczyszczenia zgniłej atmosfery.

Tylko najwyższe intelektualne jednostki, które, widzac zło dnia dzisiejszego, nie luda sie jednoczesnie możliwošcia poprawienia zycia przez czterydziesiątki i stworzenia utopiennego raj u równości i szczęśliwości powszechnej na ziemi — potrafią zamykać sie w sceptycyzmie filozoficznym, pa trzeć na świat z obojetnie-gorkim usmiechem pesymistycznym, znosić kornie własna niedole materialna i nie przeżywać mściwie rak przeciw nieublagalności natury psycho-socialnej.

Natomiast obrzydliwa większość upośledzonych, nie mogaca wvżyć bez wiary w „jutro” wobec ohwdy „dzisiaj” — ta, która dusiada w sobie wielka namietność i mocne rece, rozgorzczona niepo rzadkiem obecnego porzadku, krvi sie, krev sie musi pod sztandar rzekomo najbardziej wvbiegajacego w przwstoskiej idealu — komunizmu (ostrozności urzędowego socializmu, potrafiacego wyczekiwać bez końca rzekomo odpowiedniej chwili do realizacji przyobiecanego przez apostola Marksa raj u, już jej nie wystarczy, jak nie wystarczyla bolszewikom) — lgnie do najbardziej buntowniczej wzgledem zła panujacego idei, bo przecież ani sama nie potrafi sobie wvkuć nowej i wvdujalnej idei, ani nie jest w stanie ciemnotą swoja dopatrzeć sie dziur w zawiłych teoriach, narzucanych im moca fanatycznych prowadwów, którzy potrafili zreszta owe teorie uprościć do poziomu poieć tłumowych i potrzeb wiary niedarzym, Niema u nas nikogo, co by potrafil przemawiać do tłumów robotniczych o „obowiazkach zycia”, jak ongi Mazzini, jednocześnie wvstępujacy w imie najszyrczy niejszych haseł i ostrzegajacy lud przed iadem szkodliwych utopii. (Odnošna cudowna książka Mazziniego nie znalazła nawet dotad u nas tłumacza na jez. polski, choć o dziesiątki lat wvprzedza czasv nasze zdrowa krytyka komunizmu). Dodajmy ieszcze, że najener giczniejsza mlódz — ta, co zawsze rwie sie ku jakiejś wszechobeimujacej idei i wierzy w możliwość i obowiazek swój uszczesliwienia świata jednvm zamachem, przez sama skłonność do opozycji z każdym systemem panujacym, w którego patach jej idealizm sie nie mieści, a zarazem rozmilowana w niebezpieczeństwach przeladawanych spisków podziemnych — prze ku idei komunizmu, jako mniemanemu rozstrzvienciu wszystkich chorób socialnych chwili i wczności.

Otóż te masy i te mlódz, świeżo przelana krew Engiela nietylko nie zastraszy, ale pchnie na drogę, na której marzyć sie jej bedzie mezczenstwo i bohaterstwo, oraz prawo do pomsty nad bezlitosnym dla ich współciowców porzadkiem socialnym.

Namietność polityczna nigdy nie liczy ofiar, które sama zabija, natomiast mnózv wszystkich, które ponosi.

Jest gluchota nie do darowania ze strony naszej prasy, że nie zauwvżyla przwyszcznego artykulu, który przeciw polawil sie na naszym gruncie acz w prasie rosvijskiej — głęboko mądrego artykulu Arcvbaszewa p. t. „Gluchota, czy no „ość” w nr. 102 z dnia 15 kwietnia pisma warszawskiego „Za swobodu”. Z kolosalna sila autor, który, bedac powiešciotwarszarzem, potrafil być też myslieciem socialnym — co u nas sie nie zdarza prawie wcale — dowodzi tutaj, że obłuda europejska ludzi sie, iż bolszewizm, jako idea, jest

Miejska galerja sztuki.

Na posiedzeniu w dniu 20 b. m. magistrat zatwierdzil projekt umowy, która zawarta bedzie pomiedzy miastem a p. M. Dienst-Dabrowa w sprawie zorganizowania i prowadzenia miejskiej galerji sztuki w Lodzi. Zawarcie tej umowy ugruntuje ostatecznie i ustalil byt tak niezbędnej w Lodzi placówki artystyczno-kulturalnej, jak stala galerja sztuki.

W mvsli umowy, magistrat oddaje p. Dienst-Dabrowie bezpłatnie narazie na 1 rok i 3 miesiace pawilon w parku im. Stenkiewicza, w którym p. Dabrowa zobowiazuje sie zorganizowac wystawę dzieł sztuki różnvwch dzialwł pod nazwa „Miejska galerja sztuki”. W galerji tej beda zawarte: a) dzieł wvstav bieżacych i b) dzieł retrospektywnv. Prócz tego umowa naklada na p. Dabrowe obowiazek zorganizowania cyklu odczytów wvbitnych prelegentów z zakresu estetyki i historii sztuki, urzadzanie konferencji i widowisk, w celu zapoznania Lodzi z rodzima twórczošcia artystyczna, bezinteresownego oblaśniania pokazów sztuki, urzadzania własnym kosztem czytelni pism artystycznych, krajowch i zagranicznych.

P. Dienst-Dabrowa zobowiazuje sie równiez stworzyć fundusz zakupu dzieł sztuki dla miejskiej galerji i na ten cel wplacać bedzie 10 procent brutto od dochodu za bilety wejšcia. Do zakupu dzieł sztuki powołana bedzie przez wv dzieł oświaty i kultury specjalna komisja artystyczna.

P. Dienst-Dabrowa prowadzić bedzie miejska galerja sztuki na własny rachunek, ponoszac ewentualnie straty i oplacajac podatki skarbowe. Magistrat zaś zwalnia galerje z opłat i podatków miejskich, z oplacania składek na budowie teatru, oraz udziela subvdyum w kwocie 500 złb. kwartalnie.

Opłaty wejšciowe do galerji podlegaly zatwierdzeniu przez wvżal oświaty i kultury.

Przebudowy pawilonu w parku im. Stenkiewicza dokona magistrat na koszt własny, w terminie do dnia 1 paź zicznika r. b.

MIEJSKIE KINO OŚWIATOWE.

Jak podaje sprawozdanie wvżal oświaty i kultury miejskie kino oświatowe wvświecilo w kwietniu r. b. 131 seansów, na które zložylv sie cztery programy. Ogólna frekwencja publiczności wyniosla 44.958 osób, w tem 31.803 mló dzieży i 13.155 doroslych. Najwvkszym powodzeniem cieszył sie program, skladający sie z obrazu „Złoty ciotopak” — 17.635 osób, oraz „Bartek zwyciezca” — 15.027 osób.

Pozatem urzadzane byly przed południem bezpłatne seanse naukowe dla dziatwy szkół powszechnych; z seansów tych skorzystalo 5569 dziatwy. Na obrazie „W szponach niewidzialnego wroga” bylo bezpłatnie 1500 żołnierzy.

„PRZEZ CZARNOHOPE DO POLUDNOWEGO KRAŃCA POLSKI”.

Ilustrowany licznymi plęknymi przezroczami odczyt sprawozdawczy z wycieczki pol. tow kraj. w Karpaty wschodnie, wyglosi w najbliższą sobotę o godzinie 8 wieczór w lokalu tow. krajowczanowego (Al. Košciuszki 17) kierownik tej wycieczki p. Stanislaw Lenartowicz.

Wstępl dla członków P. T. K. bezpłatny dla gości (droslych) 50 groszy, mló dzieży szkolnej 20 groszy.

zławiskiem specyficznym rosvijskim, bowiem jest ona amalgama tem powieww ideowvch zachodu z bezopornošcia masowego mózgu klas wzywkiwanwch — dowodzi, że cala kultura Europana stanela obecnie pod groza znaku zapvntania „bolszewickiego”, że „bolszewizm jest lortem u prochuwni”, jaka jest każdy teren, na którym rozwiera sie dzisiejsza przerašć klasowa pomiedzy przywilejem bogactwa jednostek i niedza upośledzonych mas pracujacych... Stryczek i kula tej choroby nie uleca — wzmoza icno goraczke socialna!

Leo Belmont.

SPORT.**Pilka nozna.****ZAWODY MIEDZYSZKOLNE.**

Wyższa szkoła realna zgr. kupców — gimnazjum im. Kopernika 2:2 (1:1).

(9) Zawody miedzyszkolne mala zawsze charakter czysto sportowy i posiadaly w sobie coś, co je różni od spotkań klubowych. — Jeśli na takim matchu widzownia bierze udział w grze, to czyni to bardzo inteligentnie, bez przwstowiowej symfonii kaloszowej, bez namietnych okrzyków pod adresem graczy. Dlatego to zawody uczniowskie pozostawialy zawsze do siebie jaknajmilsze wrazenie, a tego rodzaju imprezom nalezy przyklasnac.

Spotkanie wczorajsze nalezalo do dość ciekawych. Zespól szkoly realnej posiadal jednostki wvbitne, natomiast gimnazjum, zamscenizowalo gre ofiarna; remis jest prawie że miernikiem sil.

Jako sie rzeklo, przebieg gry byl dość interesujacy. Zaczynajac biało-zieloni bezowocnym atakiem. Frydman na srodoku gorszy niż zwykłe, natomiast jego partner z łacznika intensywnie rwie naprzód. W fazie następnej gra otwarta z lekka przewaga realistów, którzy starali sie kombinowac krótkimi passnierzami, w czem przewyzszala przeciwników, kopiacz wvól wvskoko. — W 20 minucie rzut z rogu dla gimnazjum, w konsekwencji grozna sytuacja porogowa, wykorzystana, jako że Korcelli zdobvwa inau guracyjnego gola.

Szkoła realna rozpoczyna grac ambitnie; ataki tezy, choć dobrze przeprowadzone zwykle unieszkodliwia dobry w pierwszej polowie bramkarz gimnazjum. Lecz w pewnej chwili stalo sie. Jeden z obrońców trafil miasto w skóre w powietrze. Kahan wykorzystal blad i umiešcil pilke w siatce. — Ostatnie sceny pierwszej polowy nie przynosza zmianv rezultatu.

Po przerwie, w pierwszych minutach, przewaga szkoly realnej. Motorem licznvwch ataków jest dobrze dysponowany Kahan; dzieki werwie tego napastnika uzywkuja biało-zieloni w pewnej chwili dość efektywna bramke, zdobvta cnaprawda z strzału możliwego do obronienia.

Niezrażone druga bramka gimnazjum łaknie za wszelka cene rewanzu, który tak upragniony przechodzi. Jeden z obrońców szkoly realnej niepotrzebnie wvkopnie pilke na róg; dobrze strzelona nad bramke pilke umieszcza jeden z napastników gimnazjum w siatce, byc może ręką. Jednak sedzia odgwizdal gola, a tem samym rezultatem spotkania byl rozstrzygniety. Ostatnie minuty nie przynosza ani frapujacych scen, ani zmianv cyfrowej golfi. Przy stanie 2:2 ustrzelonych bramek odgwizduje sedzia p. Neujahr spotkanie.

Czekamy z niecierpliwošcia na nastepne zawody uczniowskie.

UROCZYSTOŠĆ XVIII-LECIA I POŠWIECENIE SZTANDARU L. S. G. „SILA”.

W dniach 28 i 29 maja L.S.G. „Sila” obchodzic bedzie XVIII-letnie swego istnienia, łacznie z uroczystošcia pošwiecenia sztandaru Program uroczystosci, do której wvspóludzialu zaproszone zostaly wszystkie pokrewne organizacje, rozpocznie sie w wigilie 28 w lokalu stowarzyszenia, w obecności delegacji zaproszonych towarzyszyw, gości i członków stowarzyszenia, na której nastapi otwarcie złotej księgi wraz ze skladanieniem podpisów pamiatkowych. Dalszy ciąg uroczystosci w dniu następnym rozpoczety zostala zbiorka wvświeceniowych uczestników w lokalu stowarzyszenia (Stenkiewicza 54) o g. 7.30 rano i wvmarszem do košciola.

„Sila” łódzka spotka sie 31 bm. i 1 czerwca w Józefinowie (przed mišciec Katowic) z tamtejszym „Ociem”.

WYNIKI ZAGRANICZNE.

BUDAPESZT. Zawody miedzymiastowe Budapeszt - Rewel daly wynik 7:0 na korzyšć wegrów.

GRAZ. A.C. Graz przeciw Hakoah 2:2 (1:0) dla Grazu. Sturm przeciw Arbeiter F. C. 7:0 (2:0).

PREŠBURG. Wyborowy team rumunski rozegril w Preszburgu w drodze do Paryża match z drużyną węgierską Czechosłowacji. Wyniki: 2:2 (2:1). Do przerwy rumuni przewazali.

PLAUEN. Praska Slavia przeciw V. f. B. Plauen 7:1 (2:1).

PRAGA. Niemiecki Fussballklub Praga — niem. „Sportverein Tronpau” 9:0 (3:0).

Union Žizkov przeciw Victoria-Nusle 2:0.

Union Žizkov przeciw Sturm 4:0.

Nuselsky S. K. przeciw Sturm 3:1.

Victoria Žizkov przeciw C. A. F. K. 3:0.

OLOMUNIEC. DFC przeciw H. A. S. K. 3:2.

Hodolany przeciw Makkabi - Prosnitz 2:1.

MIEDZYNARODOWE ZAWODY WOJSKOWE.

Porozumienie w sprawie urzadzania miedzynarodowch wojskowych zawodów pilki nożnej w Pradze nastapilo już w tych dniach. Angielski minister wojny zgodzil sie na udział wojskowych piłkarzy w tym matchu. Kapitan Clev, sekretarz honorowy Football-Association armii nadreńskieji zawodowil czechy krzyż czerwony, że angielska drużyna przybedzie w dniu 23 b. m. rano do Pragi. Ekspedycja sklada sie z 16 graczy, sedziogo, dziennikarza i 2-ch oficerów towarzyszacych. Pierwsza rozgrywka odbedzie sie w sobote 24 maja, na boisku Slavi w Pradze. Czeska drużyna reprezentacywna skladać sie bedzie z graczy pierwszoklasowch klubów, jak Sparta, Slavia, A. F. C., Meteor, Victoria, Union Žizkov i innych, ale z tych graczy, którzy odbywajac obecnie obowiazek služ by wojskowej Protektorat nad tymi zawodami obial posel angielski w Pradze G. R. Clerk i minister obrony krajowej Udrsal.

LEKKA ATLETYKA

W zawodach sportowych w Kalfornii w b.egu na 100 yardów Rale osiagnal 9.9 na 220 yardów Argue 22.1 na 140 yardów (4,2 25 metra) Müller 49,6 sek. W rzucie kula Hartman 15,52 metrow, w rzucie dyskiem tenze atleta 45,11 metrow. W skoku o tyczce Godencugh 3,89 metra.

Norweg Svere Helgesen osiagnal w skoku 1,90 metra.

W ubiegła niedziele odbył sie w Budapeszcie na linii Budapeszt — Stofok bieg uliczny, jako przygotowanie do Olimpiady. Bieg z powodu bardzo złego stanu ulic nie-zupełnie sie udal. Z 45 startujacych minelo celnik jedynie 12. — Zwyciestwo odniel Franciszek Steiner w 6:20:05, za nim Naghy w 6:20:40 i trzeci Reichert w 6:25:09.

BIEGI.

GRAZ. Bieg okrešny naokoło Szlossbergu, w którym wzięly udział 24 drużyny, zakończvł sie zwycięstwem drużyny lekkoatletycznej A. C. Graz w 8 minut 33 sek. — Zwyciezvła ona w stosunku 8:40 drużynie Allgemeine deutsche Turnerschaft i w stosunku 8:41 druga drużyna lekkoatletyczna na A. J. Graz.

PRAGA. W biegu ulicznym w Pradze na dystansie 20 km. zwyciezyl niezawodowiec Bena w rekordowym czasie 1:18:54. Drugie miejsce w czasie 1:23:34 zajął Zvka (Slavia). Bieg odbył sie na linii Dobrisz-Prábram.

Drożyzna jest wrogiem dobrobytu ludności.

Dzięki reformie waluty, ludność otrzymała w ręce skuteczną broń i jeśli zechce, może z powodzeniem zwalczać tego wroga. Co masz zamiar kupić dzisiaj, kup za miesiąc, a kupisz taniej!

Walka z drożyzną tam tylko okazała się skuteczna, gdzie wzięło w niej udział całe społeczeństwo. Władza państwowa przy pomocy swych organów i rozporządzeń nigdy i nigdzie nie dopełnia celu.

Ale, aby społeczeństwo skutecznie i bez straty dla siebie mogło walczyć z drożyzną, musi posiadać dobrą broń w ręku. Bronią taką jest dobra i stała waluta.

Zarówno producenci, jak i kupcy wszelkich branż i kategorii muszą sprzedawać, gdyż zysk na sprzedaży stanowi ich źródło zarobkowania. Ludność natomiast, gdy jest w posiadaniu dobrej i niezmiennej pod względem wartości waluty nie musi kupować wszystkiego. Bez wielu rzeczy można się obejść, gdy się wie z wszelką pewnością, że odłożenie kupna na później nie przyniesie najmniejszej straty, a przeciwnie może nawet przynieść poważny zysk.

Drożyzna zarówno artykułów pierwszej potrzeby, jak i innych osiągnęła u nas niebywały poziom i słusznie mówi się o Polsce, jako o kraju najdroższym na kuli ziemskiej.

Przyczyna tej drożyzny leży w demoralizacji, jakiej uległy sfery kupieckie w okresie spadku marki polskiej, gdy to inaczej się kalkulowało przy sprzedaży za gotówkę, inaczej przy sprzedaży na kredyt, a jeszcze inaczej przy sprzedaży za waluty wysokocenne, przyczem najtaniej można było nabyć wszystko za waluty wysokocenne, a najdrożej żądano, gdy kupowało się za marki polskie, od których wszyscy starali się uciec i gdy jeszcze w dodatku żądano się krótkiego kredytu.

Z chwilą wprowadzenia nowej waluty, wielu kupców drobnych i rzemieślników przeliczyło na złote te ceny markowe, jakie pobierało się przy najdroższej kalkulacji. Stąd tak wysokie ceny u nas, które w zdumienie wprawiają każdego kto nie zatracił w ubiegłym okresie poczucia rzeczywistości i nie zapomniiał całkowicie o cenach przedwojennych.

Pewne sfery przyzwyczaiły się zarabiać po kilkudziesiąt, a nawet po kilkaset procent i zdaje się im, że przy mniejszych zarobkach nie opłaca się wogóle prowadzić przedsiębiorstwa. W ubiegłym

kresie tyłu ludzi bogaciło się w ciągu miesięcy, a nawet tygodni, że dzisiaj trudno jest im pogodzić się z myślą, że na zgromadzenie skromnego kapitału trzeba poświęcić długie lata wyteżonej i pilnej pracy i oszczędności.

Kupcy i rzemieślnicy w dalszym ciągu korzystają z psychozy inflacyjnej i z przyzwyczajenia ludności do jaknajwyższego wydawania pieniędzy, których do niedawna nie wolno było bez straty trzymać.

Z przyzwyczajeniem tem trzeba zerwać. Mamy dobrą walutę, której kurs na długo jest zapewniony. Towary, płacone złotymi, powinny być conajwyżej tak drogie, jak były niedawno jeszcze, gdy płacono je dolarami.

Dobrowolnie jednak nikt ceny nie obniży, jak długo przy minimalnych nawet obrotach będzie w stanie osiągać takie zyski, które pozwolą mu na podtrzymanie swej egzystencji. Trzeba przeto wymusić niższe cen. Jedyną drogą ku temu jest zastosowanie bojkotu kupców i rzemieślników. Na gromadzeniu gotówki nikt teraz nie straci. Na kupnie, nawet najdrobniejszym tracimy grubo.

Na przeciąg kilku miesięcy należy przeto wstrzymać się z czynieniem sprawunków i zakupów, których nie wymaga konieczność. Po głębszym zastanowieniu się, nlejedem do przekonania, że można odwołać zamówiony u krawca garnitur że można wstrzymać się z kupnem obuwia, że zapłaty w mieszkaniu mogą jeszcze służyć do przyszłego lata, że nie czas jeszcze na gromadzenie zapasów opału na zimę i t. p.

We Francji przeprowadzony przez społeczeństwo jednomyślnie bojkot kupców dał po kilku tygodniach wspaniały wynik w postaci spadku cen o kilkadziesiąt procent. To samo stało się w Anglii i w innych państwach. U nas solidarnie przeprowadzona akcja wstrzymania się od zakupów przyniesie jeszcze lepsze rezultaty, gdyż drożyzna jest daleko większa niż była w innych krajach. Na wstrzymaniu się takiej nie straci nikt. To, za co dzisiaj zapłacić trzeba wygórowaną sumę, po kilku tygodniach już z wszelką pewnością kupić będzie można o wiele taniej.

Notatki finansowe.

O wypłacie na książeczki oszczędnościowe.

(b) Jeden z obywateli łódzkich zwrócił się do przedstawicielstwa rosyjskiego w Warszawie w sprawie wypłaty pieniędzy, złożonych przed wojną w banku rosyjskim na książeczke oszczędnościowa.

Przedstawicielstwo rosyjskie odpowiedziało, iż sprawa ta zależy się komisja likwidacyjna, dokąd też petent się zwrócił. — Jednak tu odpowiedziano mu, iż pertraktacje w tej sprawie z Rosją sowiecką rozbiły się, wobec czego należy się zwrócić wzrost do władz rosyjskich.

Na powtórne zwrócenie się do przedstawicieli sowieckich w Warszawie, ten odpowiedział, iż żadnych wypłat na książeczki oszczędnościowe rosyjskie skutecznie nie będzie.

Wzrost patentów handlowych przez przemysłowców.

(b) Właściciele zakładów rzemieślniczych wszelkich galezi tak krawieckie, szewskie i t. p., którzy wykonywują roboty nietylko z materiałów dostarczonych im

ale i z własnych posiadanych na składzie, są traktowani przez władze skarbowe nietylko jako rzemieślnicy-przemysłowcy, lecz i handlowcy.

Na kierowane do władz skarbowych liczne zapytania z wyżej wymienionych sfer — władze te informują, że zainteresowani tej kategorii przemysłowcy, posiadający patent przemysłowy są obowiązani równocześnie wykupować i patenty handlowe.

Wzrost bonów złotych.

6 procentowe złote boni skarbowe wykupione zostaną przez skarbnicę państwa stosownie do uchwalonej przez cięła prawodawcze uchwały z dnia 15 grudnia roku ub. według kursu franka szwajcarskiego.

Częściowa wymiana bonów skarbowych złotych skuteczną na otychczas przez oddziały P. K. O. dokonywana jest w dalszym ciągu przez centrale i oddziały P. K. O. jednorazowo do stu złotych.

Wymiana odbywa się na podstawie dziennego kursu franka szwajcarskiego. (b)

Z rady miejskiej.

(b) W bieżącym tygodniu posiedzeń rady miejskiej nie będzie. Najbliższe posiedzenie rady miejskiej odbędzie się we czwartek dnia 28 b. m., w międzyczasie zaś obradować będą komisje radzieckie.

Opłaty szpitalne.

Dnia 19 b. m. odbyło się pod przewodnictwem ławnika wydziału zdrowotności publicznej, A. Joela, posiedzenie komisji, dla zwalnienia z opłat szpitalnych ubogich mieszkańców m. Łodzi. — Rozpatrzono 76 spraw, przyczem umorzono 71 rachunków na ogólną sumę 9.601,37 zł., 2 kuracjom zmniejszono opłatę do połowy, zaś 3 rozłożono opłatę na raty miesięczne.

Szczepienia antytyfusowe.

Łódzki żydowski dom sierot przy ulicy Pomorskiej 91, zwrócił się do wydziału zdrowotności publicznej z prośbą o udzielenie mu pastylek antytyfusowych, celem przeprowadzenia w domu sierot szczepień przeciwtyfusowych. — w domu tym zdarzył się bowiem wypadek tyfusu brzuszkiego.

Przepisy, dotyczące urządzania lodowni w m. Łodzi.

Opracowane przez wydział zdrowotności publicznej, a zatwierdzone przez radę miejską w dniu 10 kwietnia 1924 roku, przepisy o urządzaniu lodowni w mieście Łodzi, są do nabycia w magistracie (wydział zdrowotności publicznej) Plac Wolności 1. — Cena egzemplarza wynosi 10 groszy.

Echa samobójstwa kpt. Jasieńskiego.

W związku z notatką p. t. „Samobójstwo kapitana 28 pułku strzelców kapiłowskich, zamieszczona w numerze 137 z dnia 20 maja 1924 r. D. O. K. nr. IV na zasadzie przeprowadzonego dochodzenia stwierdza, że pogłoska jakoby powodem samobójstwa urzędnika wojsk. IX r. Jasieńskiego „było przegranie większej sumy pieniędzy skarbowych w karty“ jest bezpodstawna.

Urzędnik wojsk IX r. Jasieński, kapelmistrz orkiestry 28 p. S. K. z tytułu swego urzędu nie miał do czynienia z pieniędzmi skarbowymi. Powodem samobójstwa był silny rozstrój nerwowy.

Egzaminy maturalne.

(b) W piątek ubiegłego tygodnia skończyły się w szkołach tułtejszych piśmienne egzaminy maturalne.

Następnie rozpoczęły się egzaminy ustne.

Na egzaminach pełnią funkcje delegatów kuratorium szkolnego po większej części dyrektorzy szkół.

Boiska w parkach miejskich.

Komisja opieki nad plantacjami uchwaliła opracować plan całkowitego wykończenia boisk w parkach miejskich. Na boisku w parku ks. Józefa Poniatowskiego o przetrzeni 12.000 m. kwadr. będą wzniesione drewniane trybuny, zaś na boisku w parku 3 Maja, o przetrzeni 33.600 m. kwadr. trybuny betonowe. W parku 3 Maja urządzony też będzie plac do gry w lawn-tenisa.

Stow. Wolnomyślicieli Polskich.

W piątek dnia 23 maja o godzinie 8 wieczór w lokalu stowarzyszenia przy ul. Gdańskiej 87 wygłosi dr. Mierzwinski referat na temat „Pierwotne wierzenia religijne“. (Ciąg dalszy).

Sprawy robotnicze.

Zebranie związku zawodowego „Praca“.

(b) Onegdaj odbyło się ogólne zebranie delegatów fabrycznych związku zawodowego „Praca“.

P. Kazmierczak złożył sprawozdanie z przebiegu konferencji, odbytej z przemysłowcami, na której ci ostatni uzasadniali wypowiedzenie umów w przemyśle włókienniczym.

P. Kazmierczak zaznaczył, iż jest to działanie do obrywania płac i jest ono groźne dla wszystkich galezi przemysłu.

Po dłuższej dyskusji nad tą sprawą uchwalono następującą rezolucję:

„Zebrani delegaci związku „Praca“ dnia 21 maja r. b. uchwalają co następuje:

W związku z wypowiedzeniem umów przez przemysłowców w przemyśle włókienniczym zebrani oświadczyli, że w razie chęci ze strony przemysłowców wprowadzenia w czyn zapowiedziane go obniżenia płac, bronić się będą

do ostateczności, nie wyłączać strajku w najostrzejszej formie.

Zebrani zwracają się do rządu z żądaniem przeprowadzenia kontroli nad produkcją w przemyśle włókienniczym, jak również zbadania gruntownego obecnego kryzysu.

Zebrani zwracają się do postów robotniczych w sejmie z żądaniem zajęcia się energicznie sprawą wypowiedzenia wspomnianej umowy na terenie rządu i sejmu.

Zebrani delegaci związku „Praca“, odwołują się do całej klasy robotniczej Polski o pomoc w walce przeciwko obniżeniu płac w przemyśle włókienniczym, gdyż obniżenie będzie równoznaczne z obniżeniem płac w innych zawodach.

Zebrani wzywają wszystkich robotników w Polsce do obrony ustaw o urlopiach, o 8 godzinnym dniu pracy i kasie chorwych, oraz żądają uruchomienia fabryk na 6 dni w tygodniu“.

W SPRAWIE EMIGRACJI DO FRANCJI.

(p) Jak nam komunikują z województwa, na skutek okólnika ministerstwa pracy i opieki społecznej, podległe urzędy województwa, jak urząd pośrednictwa pracy mają informować kandydatów na wyjazd do Francji, iż mogą oni być przyjmowani przez misję francuską w Poznaniu tylko za pośrednictwem państwowych urzędów pośrednictwa pracy, które robotnikom wydają karty polecenia.

KTO MA ŚLUSZNOŚĆ

(p) Właściciel tkalni mechanicznej p. Stefan Goldenberg w swoim czasie zamknął fabrykę z powodu braku surowców na przeciąg trzech miesięcy.

Po upływie tego czasu fabrykę znów uruchomił.

W dniu wczorajszym robotnicy wspomnianej fabryki zwrócili się do właściciela prosiąc o udzielenie im urlopów lub zapłacenie im za ten czas.

Pan Goldenberg odmówił robotnikom udzielenia urlopów, jak również wypłacenia należności wobec czego robotnicy zwrócili się do inspektora pracy z prośbą o interwencję.

ZATARG O URLOPY.

(p) W dniu wczorajszym zgłosiło się u inspektora pracy kilkunastu robotników z przetrzani braci Wajs ze skargą na swych chlebodawców, iż nie chcą udzielać im należnych urlopów.

Postępowanie swoje właściciele tłumaczą tem, iż urlopy robotnikom nie należą się, ze względu na nieprzepracowanie całego roku w ich fabryce.

ZE ZWIĄZKU WYKOŃCZALN I FARBIAŃ OKRĘGU ŁÓDZK.

(p) Dnia 22 b. m. związek wykończalni i farbiarni okręgu łódzkiego zawiadomił związku robotnicze, iż z powodu zataczającego coraz szersze kregi groźnego przesilenia gospodarczego wywołującego pracę z terminem dwutygodniowym, zerwa umowę z dnia 6 lutego r. b.

REDUKCJA ZA REDUKCJĄ.

(p) Właściciel tkalni ręcznej p. Juliusz Jarociński zwolnił wszystkich robotników nie płacąc im dwutygodniowego odszkodowania.

Robotnicy w sprawie tej zwrócili się do inspektora pracy.

Złoty jest więcej niż frank szwajcarski.

Pięcioletówka to prawie dolar.

Odpowiednio do tej wartości należy szanować banknoty złotowe.

Bank Polski wydał rozporządzenie, mocą którego przy wymianie zniszczonych banknotów złotych, bank bierze będzie pewne wynagrodzenie, na pokrycie kosztów druku nowego banknotu.

Rozporządzenie poddane zostało krytyce, a między innymi i my podkreśliłmy, że gdy chodzi o zniszczenie, wpływające z częstego przechodzenia banknotu z rąk do rąk, nie może ono być stosowane, gdyż w normalnych warunkach nietylko bilon, ale i drobniejsze jednostki monety obiegowej bity są w metalu i w ten sposób nie podlegają szybkiemu zniszczeniu. Donosi zatem Bank Polski nie wypuści bilonu metalowego i jedno- oraz dwuzłotówek srebrnych, nie może bierzeć wynagrodzenia, względnie odszkodowania za wymiane zniszczonych w obiegu takich banknotów.

Rozróżnić jednak należy zniszczenie normalne od zniszczenia złośliwego lub lekkomyślnego. Nie można domagać się odszkodowania za wymiane zniszczonego banknotu, gdy znajdował się on od dłuższego czasu w obiegu i przechodził w jednym dniu z rąk do rąk kilkanaście razy. Taksamo nie można się domagać odszkodowania przy wymianie zniszczonego bilonu, który z natury rzeczy ciągle jest w ruchu. Natomiast Bank Polski ma prawo i powinien

domagać się odszkodowania i to znaczne w wypadku gdy stwierdzi, że banknot został uszkodzony rozmyslnie przez oczywistą nieuwagę, lub przez karygodną lekkomyślność.

W dniu wczorajszym pokazano nam banknot złotowy, pokrajany na brzegach tak, że wyglądał, jakby obszyty frendzelką. Widocznie jakaś damulka łódzka, nie mając nic lepszego do roboty, zabawiła się nożyczkami od manicure i próbowała ich ostrza na banknocie. Następnie banknot ten oddany został kelnerowi jako napitek.

W wielu wypadkach nawet dość znane firmy zaopatrują banknoty w pieczętki widocznie w celu taniej reklamy, lub kasjerzy kaligrafują na nich swoje nazwiska. A są i tacy, zwłaszcza w sferach złotej młodzieży, którzy banknotem zapalają papierosa, a następnie albo osmalony oddają kelnerowi, albo sami domagają się wymiany w Banku Polskim.

Ten brak poszanowania pieniądza musi być wywołany i dlatego Bank Polski powinien brać odpowiedzialność za wymiane w ten sposób zniszczonych lub uszkodzonych banknotów i to nietylko odszkodowanie za papier i robotę drukarską, ale ponadto grzywnę za karygodną lekkomyślność i demoralizujące nieposzanowanie

Olbrzymia banda złodziei kolejowych przed sądem. Drugi dzień rozpraw.

(b) W drugim dniu rozpraw sądowych przeciwko szajce złodziei kolejowych badano oskarżonych. Przeczem świadkowie zostali zwolnieni do dnia dzisiejszego, a biegł do dnia jutrzejszego.

Przedstawiciel poszkodowanego zarządu P. K. P. wicedyrektor Stanisław Kłocet, nie mogąc sam stawić się na rozprawę, nadesłał pismo, w którym powtórzył swe zeznanie, złożone na śledztwie pierwiastkowym i zaznaczył, iż niektóre drużyny konduktorskie, działające w porozumieniu z zawodowymi złodziejami, stanowią plagę kolejnictwa polskiego i podrywają zaufanie sfer przemysłowo-handlowych miejscowych i zagranicznych do kolei.

Następnie sąd przystąpił do badania oskarżonych.

Podsądny Stasiak do winy się nie przyznał, oświadczył, iż imię podsadni są mu znani, gdyż byli jego kolegami, lecz udziału w kradzieżach nie brał.

Oskarżony Franoman częściowo przyznaje się do inkryminowanego mu czynu, lecz twierdzi, iż namówił go do tego koledecz.

Oskarżony Szelegienny przyznaje się do kradzieży, która miała miejsce w dniu 27 maja w roku 1922, wykrał on 70 kilo parafiny z wagonu, lecz tłumaczył się, iż potrzebna mu była do oświetlenia, gdyż zbyt mało wydawano mu materiału oświetlającego, a bał się katastrofy.

Również przyznaje się on do okradzenia wspólnie z innymi transportu kapełusz, lecz na pytanie przewodniczącego, oświadcza, iż sam nie zdawał sobie sprawy, na co mu te kapełusze, które następnie sprzedał na ulicy Wschodniej.

Co do kradzieży reczników, to nie brał udziału w tej kradzieży, a znalezione u niego reczniki otrzymał od Czerwińskiego.

Również przyznaje się on do kradzieży 75 paczek margaryny i 20 butelek wody kolońskiej. Zaprzecza jednak jakoby brał udział w kradzieży miodu, lub cukru i nie umie wytłumaczyć, skąd wziął się u niego znaleziony cukier.

Kategorycznie również zaprze-

„Pamiętka“ z wesela przyjaciela.

(a) Pan Błażej Kaczmarek wydał zamaż swą najstarszą córkę podobno za bardzo solidnego pracownego maistra szewskiego, pana Andrzeja Bednarka.

Podczas najlenszej zabawy p. Błażej zauważył, że przyjaciel zięcia niejaki Feliks Jarczewski najspokoiniej w świecie chowa pod surdut srebrną cukernicę.

Widza to pan Błażej zażądał od gościa zwrotu cukernicy, obrzyziony tem pan Feliks chwycił butelkę stojącą pod stołem i zamierzał rozbić głowę panu Błażejowi, lecz zebrani goście przeszkodził mu w tym czynie, a następnie wnieśli na świeże powietrze celem otrzeźwienia.

Gość cukernicy jednak nie oddał.

Następnego dnia po libacji nie mając gotówki, pan Feliks sprzedał zabraną cukerniczkę lakiermuś ch'ouu.

A wszystkiemu winien jeden kieliszek nadprogramowy.

Tylko jeden! — Ale taki jeden nadprogramowy kieliszek, naizumnieci wstarcza do narobienia niepotrzebnych brewerji i awantur. Zwłaszcza u ludzi nieprzwyyczajalonych zbitno do alkoholu. Taki właśnie kieliszek wywił w dniu wczorajszym pan Walenty Królasik. Stał humor wiecelski różowy i nadmiar temperatury ujawnił w powrotnej drodze do domu. W różowym nastroju każda spotkana niewlasta na ulicy może budzić dreszcze sympatii.

Pan Walenty zdrażając ulica Piotrkowska, miłym uśmiechem witał pięć piękna, okazując nad-

cza, jakoby na linii Łódź — Warszawa wyrzucił z wagonu kilka bel towaru.

Jan Kosiorok zaprzecza całemu oskarżeniu i twierdzi, że znalezione u niego, a pochodzące z kradzieży towary otrzymał od Czerwińskiego. Odpowiada, iż brał od Czerwińskiego dlatego, gdyż ten nie wwiawił mu źródła pochodzenia towaru, lecz polecił, by ofiarowane mu rzecz brał.

Mikołaj Kiroga zmieniła swe zeznania, złożone na śledztwie pierwiastkowym i zeznał prawdę, gdyż mówiono mu, iż w ten sposób zmniejsza mu karę. Polecił mu niejaki Baran wynająć furmankę w celu przewiezienia ze stacji skrzyni, więc udał się do piekarza Odartusa, który obiecał furmankę dostarczyć.

W nocny nadjechał pociąg towarowy, który wjeżdżając na górę, zwolnił biegu, a po przejeździe do ciagu zauważył podsądny obok plantu skrzynię z przedza.

Niejaki Henoch Rusak opowiedział mu o utworzeniu bandy, mającej na celu okradanie pociągów i po wycieku wódki u Czerwińskiego, Kiroga zgodził się na udział w bandzie.

Otrzymał on następnego dnia po sprzedaży przedzwy 70 tysięcy marek. Badany powtórnie na własną prośbę zeznał Kiroga, iż brał udział w kradzieży 10 bel wełny, wyrzuconej z wagonów, przy czym wełnę tę odwiózł znów Odartus i Antoni Piskorski.

Za wyrzucenie trzech bel Rusak dał mu 470 tys. marek dla podziału między uczestników kradzieży, oraz 40 tys. mk. dla Odartusa.

Latem 1922 roku przewieźli w ten sposób trzy worki przedzwy szewlotowej, która wspólnie z Odartusem ukryli w piwnicy.

Wogóle cała sprawa nabiera coraz ciekawszych epizodów i wskazuje na niezwykłą organizację szajki, która między stacją nadawczą a odbiorczą wypróbowała wagon, a następnie plombowała je fałszywymi plombami.

Głównym bohaterem całej afery jest Czerwiński, który bandę zorganizował przy pomocy Francmana i jego kochanki.

Po powrocie do domu, zastał p. Błażeja i zięcia, którzy energicznie domagali się zwrotu cukernicy. Feliks obiecał ją odnieść w najbliższych dniach.

Nie mogąc doczekać się zwrotu srebrnej cukernicy, pan Błażej zameldował o powyższym w komisariacie policji.

Badany zeznał, że nie przypomina sobie żadnej srebrnej cukernicy, gdyż był zupełnie pijany na weselu u przyjaciela, a co do oświadczenia, iż obiecał cukernicę odnieść — to powiedział jedynie dlatego, że spiesząc się na randkę w ten sposób chciał się pozbyć niemilnych gości.

Po przeprowadzeniu śledztwa sprawa została skierowana do sądu pokoju.

Sędziowie po zbadaniu świadków wydałi wyrok, moca którego Feliks Jarczewski został skazany na 3-miesiące więzienia.

czuła skłonność do konwersacji. Aż zainteresował się tem wszystkim posterunkowy policji i tu do piero nastąpił wybuch. Pan Walenty zareagował ordynarnie, a w wyniku policjanci musieli wezwać pomoc. Sprawa zakończyła się w komisariacie, gdzie zjawila się wkrótce interwencja w postaci przyjaciół zaalarmowanych przez najbliższą rodzinę. Ale interwencja nie odniosła skutku, znakomity leniec musiał posiedzieć za kratkami kilka godzin, aż wreszcie odzyskał wolność na uprzedniem wpisaniu do księgi protokółu larniej, a wszystkiego narobił jeden kieliszek za dużo. (p)

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę naszemu ukochanemu

B. P.

Witoldowi Januszowi Bekermanowi

i okazali nam tak wiele współczucia w naszym nieszczęściu, składamy serdeczne podziękowanie

5155-1

Żona, córka, rodzice, siostra i rodzina.

Niniejszym składamy serdeczne podziękowania wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę naszemu ukochanemu

B. P.

Stefanowi Libanowi

i okazali nam tyle głębokiego współczucia w naszym nieszczęściu

5154-1

Matka, brat i rodzina.

Dzisiejsza pogoda.

Komunikat nauistwowego instytutu meteorologicznego.

Prawdopodobny przebieg pogody w dniu dzisiejszym.

Ciepło, dość pogodnie, słabe wiatry południowe.

Czyja zguba?

W drugim komisariacie jest do odebrania paczka znaleziona w drodze nr. 16 zawierająca 1 kilo ciasta.

Odczyt „techników“.

W celu zaznajomienia przemysłu miejscowego z nadzwyczajnie aktualną sprawą „organizacji pracy“, stowarzyszenie techników pozyskało czterech prelegentów: pp. Piotra Drzewieckiego, b. prezydenta miasta Warszawy i prezesa ligi pracy; prof. K. Adamickiego, autora znanych dzieł w tej dziedzinie; inż. St. Lubieńskiego, delegata stow. inż. amerykańskich; inż. St. Wojciechowskiego, delegata koła organizatorów, którzy w dniu 24 b. m. punktualnie o godzinie 8 wieczorem w lokalu stowarzyszenia techników, Andrzeja 3, mówić będą o znaczeniu, sposobach, oraz korzyściach wprowadzenia organizacji pracy w przemyśle, rzemiosłach i handlu.

Dzisiejszy odczyt.

— Dzisiaj odczyt humorystyczny red. Wacława Olszewskiego, który wygłosił siedem opowiadań humorystycznych, z których pięć zostało już przetłumaczonych na obce języki i ukazało się w druku. Całość dzisiejszego odczytu ukaże się w druku jesienią r. b.

Teatr i muzyka

Teatr popularny.

Dzisiaj wieczorem po raz ostatni krotkowiła w 3 aktach p. t. „Wujaszek z Gwadelupy“ (Mał dwuch żon).

Jutro po poł. widowisko dla młodzieży po cenach niższych.

Wieczorem premiera krotkowiłi. — Krotkowił reżysernie p. St. Debicz.

Teatr miejski.

Dzisiaj powtórzenie premiery K. Wroczyńskiego p. t. „Wyuczasy donzuan“, która wczoraj święciła tryumfy dzięki niepospolitej grze artystów i pięknej oprawie scenicznej.

W sobotę o godz. 4 po poł. po cenach niższych dla młodzieży „Dwie bliźni“ i „Lenin“. Będzie to ostatnia popołudniówka dla młodzieży w tym sezonie.

Poranek artystyczny dla działu szkolnej.

W niedzielę, dnia 25 maja o godz. 11 rano wydział oświaty i kultury urządził w teatrze miejskim poranek artystyczny dla działu szkół powszechnych. Odegrana zostanie piękna baśń ze śpiewami i tańcami p. t. „Sierotka Marysia“. Wykonawcami będą wychowawcy szkoły powszechnej nr. 81.

W niedzielę, d. 25 maja o godz. 11 przed południem punktualnie odbędzie się na cmentarzu żydowskim

poświęcenie pomnika
b. p. Henryka Sachsa,
na które krewnych, przyjaciół i znajomych zaprasza
RODZINA.

Plac pod stałą wystawę.

Dostosowując się do potrzeb naszego miasta, jako ośrodka przemysłowego, komisja opieki nad plantacjami, na ostatnim swem posiedzeniu, postanowiła zwrócić się do magistratu z wnioskiem o urządzenie w Łodzi stałej wystawy przemysłowej. Najlepszym terenem pod przyszłą wystawę przemysłową, zdaniem komisji

Kryminalistyka i wypadki.

Jak w powieści.

Ciemna noc — miasto całe spoczywa w obciach Morfeusza, na ulicy Pomorskiej nie widać żadnego przechodnia, nagle niezmana dotychczas ciszę przerywa lekki szmer.

Na balkonie domu Nr. 68 widać cień. Jakaś ciemna postać stara się przedostać przez drzwi do mieszkania p. Rygich. Za chwilę widać, jak postać ta ginie w ciemnym pokoju.

Szmer ten obudził właścicielkę mieszkania, która zaczęła krzyknąć głośno „złodzie!“.

Na krzyk ten obudził się mąż, co widząc ciemna postać usiłowała umknąć z ciemnego pokoju, lecz oprzytomniał ze snu właściciel mieszkania zrecznym ruchem schwytał złodzieja za marymarkę, udaremniając mu w ten sposób ucieczkę.

Z dokumentów okazało się, że złodziejem tym był Stanisław Żyński, niedawno zwolniony z więzienia sieradzkiego. (p)

Jak się w Łodzi inkasuje weksle.

(b) Hersz Lewkowicz, zam. przy ul. Podrzecznej 15, zameldował policji, iż Abram Grünberg (Piotrkowska 36), nie otrzymawszy 672 złotych na weksel, wtargnął do jego mieszkania wraz z 4 ludźmi i w czasie jego nieobecności zabrał ubranie i szrukę towaru, wartości 2-ch miliardów marek. (bip)

Nemite przebudzenie.

(b) Emil Gildner z Rudy Pabjanickiej, wracając z Łodzi do domu, zasnął na kilka minut przy ulicy Fabrycznej.

Obudziwszy się skonstataował, iż skradziono mu rower, który miał ze sobą.

Żywcom zakopane dziecko.

(b) Mieszkaniec Zgierza Krupiński, przechodząc szosą Piatkowską, zauważył lasem świętą mogiłę, z której wystawała ręka dziecka. Zaalarmowano posterunek policji, który wykopał 4-tygodniowe dziecko, dające słabe oznaki życia. Dziecko po udzieleniu pierwszej pomocy lekarskiej odesłano do szpitala w Aleksandrowie.

Odkrycie to wywołało ogólne oburzenie w całej okolicy, a policja wszczęła energiczne śledztwo w celu odszukania zbrodniarzy.

Podrzucony trup noworodka.

W kanale przy ul. Lutomierskiej policja znalazła zwłoki noworodka. Po wydobyciu lekarz policyjny stwierdził, że trup dziecka leżał już tam kilka dni.

Za wyrodną matką policja czyni poszukiwania. (b)

Lakierki, które się rozchodzą.

(b) Do policji zgłosił się Ksawery Grodzicki ze Zgierza i oświadczył, iż w sklepie „Bon-ton“ przy ulicy Pomorskiej 23 kupił parę lakierków, które natychmiast rozpadły się.

Ponieważ firma nie chce zwrócić pieniędzy, ani innych bućków, sprawę skierowano do sądu.

Życie jest ciężkie.

Dnia 21 maja o godz. 10.50 rano odebrał sobie życie, wieszając się na drzewach we własnym mieszkaniu Herman Wilhelm, zam. przy ulicy Ogrodowej nr. 13.

Przy nieboszczyku wystawiono posterunek policyjny celem zabezpieczenia zwłok aż do przybycia władz sadowo-lekarskich.

Przyczyna samobójstwa narazie nie ustalona. (p)

Państwo w obronie pokrzywdzonych akcjonariuszy.

WARSZAWA. (Telef. od nasz. koresp.) Wielu posiadaczy akcji towarzystw przedwojennych, których akcje wywiezione zostały do Rosji nie umie korzystać z prawa poboru akcji nowych emisji. Aby prawa tych akcjonariuszy zabezpieczyć, min. skarbu wnosi do sejmu projekt ustawy, w której najważniejsze postulaty są następujące:

Ustawa dotyczy wyłącznie spółek akcyjnych, założonych przed 1 sierpnia 1914 r.

Zarządy spółek akcyjnych w ciągu miesiąca od terminu prekluzyjnego dla przedstawienia akcji poprzedniej emisji przed poborem nowych emisji, mają komunikować min. skarbu dane o liczbie akcji nieprzedstawionych do wykonania praw poboru akcji nowej emisji. Decyzje rządowe zabrania

jące dokonywania transakcji i uskutecznianie wypłat z akcji zniszczonych lub zaginionych, traktowane będą narówni z akcjami, przedstawionymi w oryginalne. Po otrzymaniu spisu akcji nieprzedstawionych do poboru nowej emisji min. skarbu o ile uzna to za korzystne dla skarbu, otrzymuje prawo poboru tych akcji w ciągu 2 tygodni od daty otrzymania zaawidowania. — Zakupione przez skarbn państwa akcje zachowane będą w ciągu 5 lat, w ciągu których akcjonariusze mogą udowodnić, że z prawa poboru nowej emisji nie mogli skorzystać, z przyczyn od nich niezależnych.

Po stwierdzeniu ich praw, będą mogli otrzymać akcje ze skarbu państwa za zwróceniem wyłożonych sum i z doliczeniem 1 proc. miesięcznie.

Pierwsze sprawozdanie dekadowe Banku Polskiego.

Bank Polski opublikował pierwsze swoje sprawozdanie dekadowe. Sprawozdanie to zostało opublikowane jedynie w „Monitorze Polskim”, zaś do pism codziennych Bank Polski rozesłał jedynie komunikat z treścią sprawozdania i z prośbą o bezpłatne zamieszczenie go.

Zadne z pism nie zamieściło tego komunikatu, a jedno wstąpiło nawet z ostrą krytyką postępowania dyrekcji banku, która nie waha się w prasie żebrać bezpłatnego zamieszczenia dekadowego bilansu, nie mając ku temu żadnych podstaw. Bank Polski jest bowiem instytucją prywatną i zarobkowa i jako taka nie powinna się odwoływać do dobroczynności prasy; korzystać z niej dla informowania społeczeństwa, że należyce prowadzi swe interesy.

Z obowiązku informacyjnego zamieszczamy poniżej najważniejsze szczegóły ze sprawozdania Banku Polskiego za czas od 28 kwietnia do 10 maja 1924 roku.

Zapas złota w Banku wynosił w tym dniu 70.374.462 złotych parytetowych.

Zapas dewiz i należności zagraniczne 207.169.244 złotych.

Portfel wekslowy 118.185.430,33 złotych.

Pożyczki lombardowe 928.985 złotych, inne aktywa 46.505.625 złotych.

Zapas złota wykazany wyżej składa się z 50 milionów złotych, nabytych od skarbu państwa z zapasu skarbu narodowego, z 18 milionów w złocie, które skarbn państwa zapłacił za nabycie przez siebie akcje i odsprzedane następnie na raty urzędnikom. Reszta zapasu pochodzi z wpłat w złocie na akcje i wreszcie nabyta została na rynku w ostatnich dniach.

Zapas walut i dewiz wynosi przeszło 207 milionów i jest o 7 i pół miliona złotych większy od zapasu, jaki pozostawiła PKKP. Portfel wekslowy wskazuje

wzrost o około 7 milionów złotych w porównaniu z ostatnim wykazem PKKP.

W pasywach wstawiony jest kapitał zakładowy w wysokości 100 milionów złotych. Kapitał ten w pełnej wysokości nie został jeszcze wpłacony. Suma niewpłaconą mieści w pozycji różne aktywa.

Obieg banknotów złotych w dniu 10 maja wynosił 111.111.688 złotych. Cyfra ta wskazuje, że Bank Polski wprowadził złote do obiegu wyłącznie drogą dyskonta.

Na rachunkach żywych kasy państwowej posiadały 14,7 milionów złotych, osoby i firmy prywatne 52,4 milionów złotych, a ministerstwo skarbu na rachunku specjalnym 131,9 milionów złotych. Suma ta pochodzi ze sprzedanych bankowi zapasów złota, nieruchomości i innych aktywów PKKP. Fundusz ten przeznaczony jest na skup marek polskich, który rozpoczyna się w dniu 1 czerwca.

Zobowiązania zagraniczne wynosiły w dniu 10 maja 27.628.211 złotych. Po odjęciu tej sumy od posiadanego zapasu walut i wierzytelności zagranicznych pozostaje nadwyżka w sumie netto 179 i pół miliona złotych, większa o około 70 milionów od ostatniej cyfry walut w PKKP. Nadwyżka ta powstała ze skupu walut i z wpłat na kapitał akcyjny.

Pokrycie emitowanej do 10 maja ilości złotych przedstawia się zatem następująco: złoto 70 mil. waluty zagr. 179 mil., portfel 118 mil., czyli razem 367 milionów, co wobec 111 mil. emisji daje pokrycie 367 procent.

Obieg marek polskich w dniu 10 maja wynosił jeszcze 453.622 miliardów, co razem z obiegami złotych przedstawiało ogólną wartość obiegu w tym dniu w wysokości 363 milionów złotych.

Sprawy podatkowe.

PODATEK DOCHODOWY OD UPOSAŻEN.

Ministerstwo skarbu zarządziło, aby pobór podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzenia za nadobną pracę, był w czerwcu r. b. dokonany w dotychczasowym trybie, według skali, ustalonej dla potrąceń podatku w miesiącu maju r. b. i ogłoszonej w Nr. 96 „Monitora Polskiego” z dnia 25 kwietnia r. b.

PODATEK MAJATKOWY.

W ubiegłym tygodniu, od dnia 11 do 17 maja wpłynęło w dalszym ciągu do kas skarbowych kwota na poczet podatku majątkowego 1.151.635 złotych z

czego od rolników 689.904 złotych, a od przemysłu i handlu 491.731 złotych.

Ogółem na poczet podatku majątkowego od początku roku 1924 wpłynęło 103.023.488 złotych, pozostaje zatem do ściągnięcia do końca r. b. niespełna 200 milionów złotych.

Wraz ze zmniejszeniem się zaległości pierwszej zaliczki, zmniejsza się akcja egzekucyjna.

W Warszawie w ubiegłym tygodniu dokonano ogółem 308 czynności egzekucyjnych, w czym 57 zajęć ruchomości. Na rece egzekutorów 144 płatników wpłaciło sumę 6.028 złotych a 107 płatników wykazało się pokwitowaniem PKO.

Rynek pieniężny.

Warszawska giełda urzędowa.

WARSZAWA 22 maja (Pat). — Na dzisiejszej giełdzie urzędowej notowania były następujące:

GOTÓWKA.

Funt 22.62—22.55
Dolar 5.185—5.18 i jedna czwarta—5.185

CZEKI.

Belgia 24.75—24.74
Holandia 19.410
Londyn 22.62—22.59
Nowy Jork 5.185—5.18—5.185
Paryż 29.15—29.07—29.15
Praga 153.75
Szwajcaria 91.85
Sztokholm 137.375
Wiedeń 7.325
Włochy 23.05
8 proc. noż. zł. 7.50—8—7.50
Bonny złote 0.63—0.65
Milionówka 0.42—0.39—0.40
Pożyczka dotar. 2.93—2.95

Notowania giełdowe w Paryżu.

PARYŻ, 22 maja (Pat) — Zamknięcie giełdy.

Londyn	77.40
N. York	17.77
Belgia	54.75
Hiszpania	245.75
Włochy	79.05
Szwajcaria	315.50
Holandia	666 —
Flandria	474.50
Praga	52.75
Rumunia	8.55
Wiedeń	25.55

Notowania giełdowe w Londynie.

LONDYN, 22 maja (Pat) — Zamknięcie giełdy.

N. York	455.85
Francja	77.90
Belgia	91.75
Włochy	98.57
Szwajcaria	24.62
Hiszpania	51.54 00
Portugalia	1.62
Holandia	11.65 25
Dania	25.75 50
Norwegia	31.27 50
Szwecja	18.41
Helsingfors	173.75
Niemcy	14.75
Austria	310.500
Praga	147.57

Końcowe notowania w Zurychu.

Zamknięcie giełdy

ZURYCH, 22 maja (Pat). — Dzisiaj notowania były następujące:

Berlin (za biljon) nieoficj.	0.0152,75
Holandia	211,50
Nowy-Jork	565,00
Londyn	24,65
Paryż	31,41
Mediolan	25,05
Praga	16,25
Budapeszt	0,01,85
Wiedeń	7
Sofia	4,10
Lukarzeszt	2,70
Wiedeń	0,00,75,50

ZŁOTY POLSKI W LONDYNIE.

LONDYN, 22 maja. (Pat) Złoty polski notowany dzisiaj na giełdzie londyńskiej 22,65 za 1 funt szterling.

O GIELDE WŁÓKIENNICZA W ŁODZI.

Zatwierdzony przez ministra przemysłu i handlu i ministra skarbu statut giełdy włókienniczej w Łodzi nie przyczynił się, jakby się zdawało, do uruchomienia tej giełdy, tak bardzo przez przemysł łódzki pożądanej. W związku z tem, władze rządowe zwróciły się w ubiegłym tygodniu do organizatorów giełdy z zapytaniem o przyczyny nieotwierania giełdy łódzkiej i terminu jej otwarcia. Przemysłowcy łódzcy w odpowiedzi na zapytanie ministerstwa przemysłu i handlu, złożyli w tej sprawie memoriał, w którym oświadczyli, że uruchomienie giełdy nastąpić może dopiero po ustabilizowaniu stosunków w przemyśle włókienniczym oraz przeminięciu obecnego kryzysu finansowego.

Tak więc giełda włókiennicza pozostaje nadal nieczynna.

POŻYCZKA CZESKA W ANGLII

LONDYN, 22 maja. (Tel. wł.) — Pożyczka czesko-słowacka została w ciągu jednego dnia pokryta na giełdzie londyńskiej.

Kronika ekonomiczna.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.

Rada ministrów uchwaliła na wczorajszym posiedzeniu tekst rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej, zmieniającego niektóre artykuły rozporządzenia z dnia 17 kwietnia r. b. o połączeniu (fuzji) państwowych instytucji kredytowych w bank gospodarstwa krajowego.

Z ważniejszych postanowień wymienić należy, że łączny udział skarbu państwa i przedsiębiorstw państwowych nie może wynosić mniej, niż 60 proc. kapitału zakładowego.

KONCESJE KOLEJOWE.

Dwa największe towarzystwa inżynierskie w Polsce „T. R. I.” (Towarzystwo robót inżynierskich w Poznaniu) i P.T.B. (Polskie tow. budowlane w Warszawie) weszły w porozumienie z przedstawicielami kapitałów zagranicznych, przeważnie angielskich i zdolali pozyskać ich udział w budowie nowych linii kolejowych w Polsce.

Ministerium kolei ma niebawem wydać specjalne koncesje na przeprowadzenie studjów, niezbędnych do rozpoczęcia budowy.

Na pierwszym planie robót mają być linie łączące w naidogodniejszy sposób (przy pomocy istniejących) Zagłębie śląskie z Gdańskiem i Kraków ze stolicą (przez Nowe Miasto nad Pilicą).

CENY CUKRU.

Rada naczelna polskiego przemysłu cukrowniczego ustaliła na III dekadę maja 1924 r. cenę cukru białego kryształowego za 100 kg. bez kosztów przewozu parytetem Poznań łącznie z akcyzą 93 złote, a cenę rafinady w maksymalnej kwocie 119 złotych.

Z RADY GOSPODARCZEJ.

Wczoraj, dnia 22 maja, odbyło się posiedzenie komisji dla sprawy kosztów produkcji i przepływów celnych pod przewodnictwem profesora Rybarskiego, na którym to posiedzeniu sen. Stecki przedstawił szczegółowy referat, dotyczący kosztów produkcji w rolnictwie. W dyskusji podkreślono potrzebę wyeliminowania nadmiernych kosztów pośrednictwa, które są głównym źródłem drożyzny w handlu.

WŁOSKIE KAPITAŁY W POLSCE.

„Corriere Mercantile” donosi, że włoska grupa przemysłowa zamierza założyć w Polsce fabrykę parowozów oraz materiałów dla kolejeńk waskotorowych. Jest to wynik zbliżenia gospodarczego Włoch do Polski.

ANGIELSKIE KREDYTY DLA FIRM NIEMIECKICH.

Cały szereg firm niemieckich zwrócił się do kapitalistów angielskich w sprawie otrzymania pożyczek; wobec tego, że proponują one stopy procentowa, jak na stosunki angielskie bardzo wysoka, założyły się specjalne syndykaty kapitalistów dla finansowania firm niemieckich. — „Times” w dziale handlowym omawia tę sprawę i ostrzega przed zbyt lekkomyślnym udzielaniem pożyczek; należy dokładnie informować się o stanie poszczególnych firm, ponieważ stosunki w Niemczech są abnormalne. Założeni syndykatów jest wskazane, mają one bowiem możliwość lewej zbadać stosunki majątkowe dłużników.

KOSZTA WYSTAWY BRYTYJSKIEJ W WEMBLEY.

Koszta wystawy brytyjskiej wynoszą aż do dnia otwarcia 2,823,000 funtów, po potrąceniu dochodów 2,229,000. Ogólne koszty osiągną prawdopodobnie 3 miliony 720 tysięcy funtów. Oczekują, że wystawę zwiedzi 30 milionów osób. Na koszty wystawy ofiarowały osoby prywatne 1,2 mil. funt. Rząd wyznaczył 100 tysięcy funtów, suma ta będzie prawdopodobnie zwiększona do 600 tysięcy funtów.

RUDA ŻELAZNA DLA NIEMIEC.

Niemieckie gazety doniosły z St. Johns (Nowa Fundlandia), że kupcy niemieccy zawarli z British Empire Steel Corporation umowę w sprawie dostarczenia w przeciągu 6 miesięcy 1.250.000 ton rudy żelaznej. Ołbrzymia ta ilość rudy ma być przewieziona do Niemiec na 20 statkach. Praca w kopalniach rudy na wyspie Belle będzie zwiększona o 50 procent. — Wiadomość ta okazała się nieścisłą. Jak donosi agentura Reutersa, prezydent Empire Steel Corporation, Sir Newton More oświadczył, że wprawdzie toczą się w tej sprawie rokowania, jednakże chodzi o mniejszą ilość rudy, i umowa nie została jeszcze zawarta. Podpisanie umowy w znacznej mierze zależy od ukształtowania się warunków gospodarczych i politycznych w zagłębiu Ruhry.

BANK FRANCUSKI.

Wykaz banku na 15 maja: złoto w kasie 3.678.292.000 fr. (plus 84 tys.), złoto zagranicą 1.864.321.000 fr. (bez mian), srebro 299.022.000 fr. (plus 186.000), należności zagranicą 569.796.000 fr. (—3.002.000), weksle nie podlegające moratorium 4.367.143.000 (plus 142.266.000 weksle, podlegające moratorium 9.679.000 (—15.000) fr. Kredyty pod zastaw papierów 2.610.084.000 (—85.317.000), dług skarbu państwa 22.700.000.000 (—100.000.000 fr., kredyty dla sprzymierzonych 4.691.000.000 (plus 10.000.000) fr., obieg banknotów 39.739.206.000 (—139.654.000) fr., depozyty skarbu 13.229.000 (—6.167.000), depozyty prywatne 1.916.623.000 (—26.555.000) fr. Obieg banknotów zmniejszył się o 189 mil., zadłużenie skarbu o 100 milionów.

BUDŻET ROSYJSKI.

Budżet związku republik sowieckich przewiduje w 1923-4 roku 579.388.700 rubli w dochodach i 699.766.900 rubli w wydatkach. Niedobór wyniesie zatem 120 mil. 378 tys. 200 rubli złotych.

ALZACKIE KOPALNIE POTASU PRZESZŁY NA WŁASNOŚĆ PAŃSTWA.

Kopalnie potasu w Alzacji, które od 1919 roku znajdowały się pod sekwestrem, przeszły obecnie na zasadzie wyroku sądowego na własność skarbu francuskiego. — Rząd wypłaci byłym właścicielom 200 milionów franków, przy czym ta suma będzie rozłożona na 20 lat. Warto zaznaczyć, że dochód roczny tych kopalni ocenia się na 100 mil. franków. Rząd francuski wydzierżawi na 75 lat kopalnie towarzystwu akcyjne na 50 procent akcji towarzystwa w pokrywając rolnictwo, 10 procent inni francuscy konsumenci kafi, 5 procent wojenni poszkodowani prowincji alzackiej, 15 procent gminy, 15 procent byli francuscy akcjonariusze kopalni, wreszcie 5 procent pracownicy kopalni. W ten sposób jedna dwudziesta akcji będzie znajdowała się w rękach górników, pracowników przedsiębiorstwa. Przedsięwzięto kroki celem wyeliminowania pośredniego i bezpośredniego udziału kapitału niemieckiego.

Teatr „SCALA”
Występy Warszawskiego Żyd. Teatru Artystycznego (W.I.K.T.) pod reż. Zyg. Turkowa
Dziś o godz. 8.30 w. premieral
Towja Pachciarz
sztuka w 3 akt. Szaleń Alechera

MOTOCYKL
2 cylindrowy
z biegami do sprzedania. Konstrukcja nadzwyczaj precyzyjna, a zarazem prosta i dostępna dla każdego nieobeznanego nawet z budową silnika spalinowego.
Wiadomość: Sienkiewicza Nr. 67 Sklep Komisowy. 163—1

STATUTAMI PRZEWIDZIANE
 obowiązkowe ogłoszenia w wydawnictwach oficjalnych
 (Monitor Polski i Dzienniki Urzędowe) oraz
OGŁOSZENIA i REKLAMY
 dla wszystkich pism na terenie Rzeczypospolitej przyjmuje
 bez doliczania jakiegokolwiek prowizji
Polska Agencja Telegraficzna
 Oddział Łódzki
 Konstytucyjna 29 tel. 111 i 15-24
 Wydawał ogłoszeń czynny od godz. 8-ej do 15-ej.

Tylko 3 dni! Tylko 3 dni!
 Właścicielka magazynu gorsetów
„Maison Caprice“
 z Warszawy, Niecała 10, tel. 188-28, po powrocie
 z Paryża i Wiednia
 przyjechała do Łodzi, Piotrkowska 117, m. 2, z ostatnimi mo-
 delami gorsetów, pasków i staników. 134-1

Dyrekcja Koncertów: Alfred Strauch.
Wtorek, dnia 27 do maja
 o g. 8,45 wiecz.
Tylko jeden wieczór
tańców klasycznych
 Program wypełni
słynna
OLGA
Desmond
 Program: Moszkowski: Walc miłosny (Liebeswalzer) Chopin: Walc, Strauss: Nastrój wiosenny (Frühlingsstimmung) Rubinstein: Noc. Grieg: Poranek (Morgenstimmung). Kreisler: Piękny Rozmaryn, Delibes: Pas des fleurs, Chopin: Nokturn i inne tańce
 Bilety od 2 złp. do 10 złp. nabywać można w kasie Filharmonii codziennie od g. 10-1 i od godz. 5-7 wiecz. 10-1

Biuro informacji Prasowych „BIP“
 Łódź, Cegielińska 40, tel. 20-62.

Zamieszcza w prasie wszelkie informacje polityczne, lokalne i gospodarcze.
 Do wszystkich pism miejscowych i zagranicznych przyjmujemy:

Reklamy
Ogłoszenia
Nekrologi
Bilanse
 Ceny ściśle redakcyjne.

Michał Reitberger
 ul. Andrzeja Nr. 7
 jest upoważniony do wplatania podatków skarbowych i komunalnych.
 24 maja b. r. ubiega termin ostateczny składania zeznan o dochodzie za rok 1923 jak również wplatania przypadającej kwoty podatku
Nie odkładać na dni ostatnie. 25-2

8-klasowe gimnazjum humanistyczne
B. BRAUNA
 ul. Narutowicza № 59.
 Podania z dołączeniem świadectwa urodzenia i szczepienia ospy przyjmuje kancelarja gimnazjum codziennie od 8 do 2 po poł.
 Egzamin wstępne w czerwcu. 98-5

Dr. med.
BRAUN
 Południowa 23
 Specjalista chorób skórnych i wener.
 Przejmuje 1-2 i 5-5
 Panie 4-4
 5102-5

Dr. med.
Zeligson wa
 Choroby kobiece skórne, i weneryczne (kob.)
 Usuwania włosów na twarzy elektrycz.
 Ul. 6 Sierpnia 1
 Przejmuje od 11.1.1. do 5.1.1. w niedzielę, i święta od 2-4 -10

Poszukuje
 inteligentnej osoby do 10 letn dziewczynki na kilka godzin popołudniowych — pożądana francuski. Oferty do „Głosu“ pod „Inteligentna“ 05-3

KAWA
 codziennie świeżo
 -- paloną poleca --
Teodor Wagner Piotrkowska
 № 101, tel. 591

CIECHOCINEK
Dr. Latinik
 ordnuje od 20 maja
HOTEL MILLERA.

Młody, energiczny
Korespondent,
 władający gruntownie czeskim, niemieckim, rosyjskim i polskim językami, mający 8 lat praktyki biurowej, poszukuje odpowiedniej posady. Łaskawe oferty do „Głosu“ sub „Tom“ 5109-3

Pierwszorzędny
lokal handlowy
 frontowy z 2 wystawami przy ul. Piotrkowskiej pomiędzy ul. Prez. Narutowicza a Traugutta składający się z 1 dużej sali i 2 pokoi zaraz do odstąpienia. Tylko poważni relikantanci zechcą złożyć oferty do admin. sub W. 120.

Samochody
 ciężarowe 3 i 4 tonnowe marki Arbenz i Bergman, oraz 4-osobowy marki „Oryks“ w jaknajlepszym stanie **okazyjnie do sprzedania.** Obejrzeć można: B-cia Wójcicki, Piotrkowska 202. 100-2

Prowizor
 farmacji
 poszukuje stałej posady lub zastępstwa. Łaskawe oferty nadesłać: Administracja: „Głos Polski“ sub „Prowizor“ 5135-2

Korespondent
 niemiecko-polski, pismo bieżące na maszynie, stenografuje, obznajmiony z buchalterją poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Lwowianin“ do admin. 005-5
Słonecznego
pokoju z kuchnią
 w śródmieściu poszukuje się wprost od gospodarza. Oferty pod „Słoneczny“ do Adm. „Głosu“ 00-1

Największe powodzenie w Polsce mają letnie pantofle firmy
„Lekkochód“
 Które swoją dobrocią i trwałością pobili największy rekord w Państwie.
 Fabr. marka „Lekkochód“ nr. 14391
UWAGA! Proszę zwrócić uwagę na fabryczną markę i Numer zatwierdzony przez Departament Handlu i Przemysłu. Pantofel „Lekkochód“ jest miękki do chodzenia, gdyż pod podeszwą podłożony jest korek. Do nabycia we wszystkich lepszych magazynach obuwia. 4814-7
 Pracownia obuwia „Lakkochód“ w Łodzi.

PRZETARG
 Wydział Powiatowy Sejmiku Łódzkiego ogłasza niniejszym przetarg na wykonanie robót brukarskich w r. b. na drogach państwowych na terenie powiatu Łódzkiego z materiałów, dostarczonych przez Wydział Powiatowy.
 Blizszych szczegółów udzieli Zarząd Drogowy Pów. Łódzkiego (Piotrkowska 100, pokój № 11).
 Relektanci winni złożyć do dnia 4 czerwca r. b. oferty w zamkniętych kopertach ze wskazaniem cen jednostkowych:
 1) za wykonanie 1 m³ nowego bruku;
 2) „ „ „ 1 m² remontu starego bruku.
 Otwarcie ofert odbędzie się w dniu 4-go czerwca o godz. 12-ej i po otwarciu odbędzie się przetarg ustny in minus od najniższej zaofiarowanej ceny.
 Rezultaty przetargu będą podane do wiadomości zainteresowanych w dniu 6-go czerwca, przy czym zastrzeżone jest prawo decyzji niezależnie od rezultatów przetargu.
 755-1 Wydział Powiatowy Sejmiku Łódzkiego.

Magistrat m. Zgierza, ogłasza 145-1
KONKURS
 na posadę pielęgniarki przełożonej w miejskim szpitalu.
 Wymagane: egzamin pielęgniarski, dłuższa praktyka szpitalna zwłaszcza na oddziale chirurgicznym, wiek ponad 30 lat. Pożądana ewent. znajomość prowadzenia apteki szpitalnej. Wynagrodzenie wedle umowy. Podania zaopatrzone w dowody na eż wnoszą do d. 5 czerwca r. b. włącznie, do Wydziału Zdrowotności przy Magistracie m. Zgierza.

Najmodniejsze 055-2
Kapelusze damskie
 po cenach przystępnych.
Zawadzka 5
 w sklepie galanterji p. f. „BRACIA SINGER“

Pokój
 z oddzielnym wejściem **zaraz do odstąpienia** z meblami w okolicy Brzezińskiej i Franciszkańskiej. Oferty pod „W. N.“ 72-3

Pracownia sukien i BLUZEK
 przyjmuje roboty w zakresie konfekcji damskiej i dziecięcej. Wykonanie solidne i akuradne. Ceny dostępne. Przyjmie się również przeróbki jedw. i wełn. jumprow i swetrów podług najnowszych fasonów oraz roboty na krytej maszynie. 60-3
Maison d'Art Piotrkowska 82
 filja Południowa 28

Pensjonat „SŁONECZNA“
 w Podębnie pod Tuszyńem Pokoje duże i higieniczne, kuchnia wykwnna ceny przystępne Otwarty 20-go maja. Wiadomość: Tylna № 14, róg Targowej, R Skorkowa od 12-4 po poł. 60-3

Ogłoszenia drobne
 Po 75.000 mk. za wyraz.
 Dla poszukujących pracy mk 50.000 za wyraz. Najmniejsze ogłoszenie 500.000

Nauka i wychow.
 rutynowana nauka i wychow. z wykształceniem uniwersyteckim, obecna korespondentka w jednym z bur. miejscowych udziela lekcji korespondencji handlowej w jęz. polskim i francuskim. Urządza komplety. Zgłoszenia pod „Korespondentka“ przyjmuje Admin. „Głosu Polskiego“ 092-2-n
Kapno i sprzedaż
 okazjnie do sprzedania para upręży szorowej, białkowej żółtej nie używanej oraz 1 bryczka Wiadomość: Dzielnia 50, 11 p. Z. Rozamh. 141-2-k
Włomana skrzynia
 wa, nowa, kryta gobeliną francuską okazjnie do sprzedania Andrzeja 44, sklep tytułowy. 141-2-k
panna inteligentna
 poszukuje pracy w charakterze gospodyni do samotnego. Łask. oferty proszę kierować pod „M. M.“ do Adm. „Głosu“ 133-3-pp
Zaofiarowane.
 osoba inteligentna do dzieci potrzebna na wyjazd nad morze. Narutowicza № 9 m. 8, 111 piętro, front. 150-2-pz

Do sprzedania
garderoba
 dębowa rozbierana w dobrym stanie. Wiadomość: Przejazd Nr. 15 u portjera. 154-3

Do
Rygorozum sądowego
 (na Uniwersytecie Jagiellońskim)
 pragnąłbym się wspólnie z kolegą uczyć. Posiadam wszelkie podręczniki Oferty pod „Zdolny“ do „Głosu“ 156-2

MEBLE
 nowoczesne w dobrym stanie: dwie sy-pialnie, jadalnia, salon, kuchnia, obrazy, żarówki, zegar etc. do sprzedania. —
Południowa 52. 050-3

Dr. med. Gustawa
Zand-Tenenbaumowa
 Choroby Kobiece i akuszerja
Wólczajska Nr. 4.
 Przyjmuje od godz. 5 do 5 po poł.

Wszechświat i człowiek
 wielkie pięciotomowe bogato ilustrowane dzieło naukowe oras enyklopedję Orgelbranda
sprzedam
 Obejrzeć można codziennie od 11-2 w Związku Drukarzy Nawrot 20,

Zagubiono
DAMSKI ZEGAREK
 ze złotą kokardką we wtorek, dnia 13 b. m., o godz. 7 1/2 wieczorem na ul. Piotrkowskiej, róg Andrzeja. Rzetelnego znalazcę prosi się o zwrot takowego za dobrem wynagrodzeniem, Łódź, ulica Widok Nr. 8, Iżewska. 4776-3

potrzebne kom-pletnie zdolne
 panny do pracowni sukien i okryć damskich J. Kozłowski, Zachodnia 22 69 5-pz
potrzebne zdolne
 panny do szycia. Główna № 7 m. 6. 040-5-pz
potrzebna manicu-rystka na let-nisko. Wiadomość: Piotrkowska 135, herbaciarnia. 1-pz 147-3-d

Lokale, mieszkania
 bezpłatnie przyjmujemy adresy wolnych pokoi i sklepów dla solidnych reflektantów. „Ogniwu“, ul. Sienkiewicza 67. 137-1 m

Ważne ogłoszenie
 o wynajęcie pokój z meblami i obiadam, dla dwóch osób, ewentualnie dla jednej osoby. Nawrot 7 m. 20. 139-1 m

poszukuje lokau:
 2 pokoje z kuchnią, ewentualnie 1 pokój z kuchnią, bez różnicy na dzielnicę miasta. Zgłosz. do „Głosu Polskiego“ dia „I. W. z Konina“ 051-2-m

Interesy handlowe
 sprzedam dom z ogrodem w dobrym punkcie, zdany na restaurację lub też na inny interes — na prowincji, przy kościele. Wiadomość: Radwańska № 69, w piwiarni.

KURSA maturalna i uzupełniająca „Nauka“ w Krakowie
 ul. Zielona 10
 przygotowują do matury gimn. wszelkich typów seminarjnych, i do egzaminów z poszczególnych klas. Nauka odbywa się w dualnym systemie z korespondencyjnym. 100-1